

Domoljub

v Ljubljani, 22. septembra 1937

Leto 50 · Štev. 38

Naša jubilejna številka

V sredo, 27. oktobra, bo izšla v spomin na 50 letnico našega lista jubilejna številka Domoljub s prilogo v bakrotisku in v tako velikem obsegu in tako visoki nakladi, kakor dostenj se ni izšel noben tednik v naši državi.

Radi bi, da bi pri tej številki sodeloval čim širši krog naših prijateljev. Zlasti svoje poverjenike in dopisnike prosimo, naj nam napišejo na kratko kaj zanimivega iz svojega delovanja za list.

Posebno se hočemo ob tej priliki spomniti onih naših naročnikov, oziroma družin, ki jih obiskuje aš list že vseh 50 let. Radi bi natisnili njihove slike, ali pa slike njihovih družin, domov. Pošljite nam te slike, ki jih bomo po uporabi vrnili. Če slike nimate, nam pišite, da Vas pride obiskat naš fotograf. Naše poverjenike prosimo, da svoje naročnike o tem pouče in jim pomagajo.

To priliko hočemo zopet porabiti za čim živahnejšo agitacijo za naš list. Zopet moramo pridobiti listu nekaj tisoč novih naročnikov. Novoletni uspeh nam je dokazal, da je to mogoče! Dobro organizirano in pozitivno delo roditi vedno uspehe! Za sodelovanje bomo zopet naprosili one edinice kakor laško leto. Poslali jim bomo podrobna navodila za agitacijo v kratkem.

Končno opozarjamо že danes, da bodo imeli oglasi v jubilejni številki Domoljub posebno veljavno. Številka bo izšla v nad 50.000 izvodih in jo bodo naročniki shranili, tako da bo oglas v tej številki zaledel za dolgo dobo. Zato prosimo vse inscrente, da že sedaj misljijo na to priliko in pravočasno poslujejo svoje oglase, da jih bo moč lepo razvrstiti.

Vsi na delo za čim močnejši slovenski katoliški tiski!

Politična odločnost

Zadnjič smo govorili o pomanjkljivi narodni odločnosti, danes si oglejmo našo politično odločnost. Tudi glede tega ni mnogo bolje nego je z narodno. Pri zadnjih dveh volitvah v narodno skupščino (Živkovičevih in Jertičevih) je skoro prav vse obsojalo in se zgražalo nad tako »demokracijo« in nad nasiljem, ki so ga uganjali na Slovenskem Kramer-Marušič-Fuchjevi »pandurji«. Vse je čutilo poniranje, kakršnega ni doživel še slovenski narod v svoji politični zgodovini, vse so se dobro zavedali grdbobje, ki se vrši nad našim narodom, vendar jih je bilo le premnogo, ki niso bili takole odločni, da bi se bili upriči zločinu, ki so ga izvrševali sedanji oblastniki.

Ne smemo biti krivični: na tisoče naših mož in fantov se je izkazalo tedaj naravnost junaka. Pretepal so jih, vlačili po ječah, jih nalagali ogromne denarne kazni in jih pordili iz služb, a niso se udali, temveč so junakom vztrajali v ogorčenem odporu proti ogabenemu nasilju Kramer-Pucelj-Marušičevega režima, a prav tako si ne smemo zakriviti žalostnega dejstva, da so pa na drugi strani tudi tisoči na tistem pridno zabavljali, se jezili in zgrazali, a so že našli vsak plot, za katerem so že proti mraku sinuknili volit Kramer-Puclevega kandidata, da bi se ne zamerili glavarju ali kakemu takratnemu krajevnemu paši.

Naš narod je vsaj za silo politično zrel, tega ne moremo tajiti, kajti v nasprotnem primeru bi pri normalnih volitvah ne znal in ne

mogel tako bistro soditi med dobrim in slabim, toda na zelo šibkih nogah pa stoji njegova politična odločnost. Dokler mu ne grozi nobena nevarnost, toliko časa bo zrelo in pravilno sodil in volil, a čim se pokaže kaka nevarnost, se pa najde pri nas le preveč zajov in strahopetec, kar se nam takoj zelo otepa že skorodvajet let. T Avstriji, kjer smo imeli vsaj na Kranjskem in na Primorskem res svobodne volitve, je naš ljudstvo lepo in dostojno izpričevalo svojo politično zrelost in če so dobili ponekod tudi liberalni magnati večje število glasov, je bilo to le posledica politične nezavestnosti. V Jugoslaviji so pa doslej vodili še skoro vse volitve nasilneži Kramer-Puclevega kova. Zelo malo je tako omejenih volilcev, ki bi šli volit Kramer-Puclevega kandidata iz preprtičanja, temveč so bili ti izvoljeni vedno in skoro brez izjeme le z glasovi strahopetcev, ki so glasovali — proti svojemu preprtičanju. Da so taki junaki prava nesreča za naš narod, čutimo že nad 15 let na svoji koži, kajti prav ti ljudje so v prvi vrsti zakrivili današnje stanje, saj bi brez teh ljudi nikoli ne bila uveljavljena nesrečna vidovdanska ustava, ki je zadušila prav vso našo samostojnost.

Naj nas nihče ne razume napačno: mi smo načelno proti kakršnemukoli nasilju v političnem življenju, vendar je zelo značilno nas Slovence, da že izza kmetiških punitov ne poznamo nobenega upora. Leta 1848. je bilo ponekod nekaj neresnih razgajanj in leta 1917.

je poskušal majhen del naših »Janezev« v Judenburgu z uporom, a to je pa tudi vse. To je značilno in čeprav mi — kakor smo dejali — načelno obsojamo vsako nasilje v politiki, torej tudi upore, moramo vendarle priznati, da je to naša zelo šibka črta, kar je dokaz naše neodločnosti, naše strahopeinosti. Le poglejmo v hrvaško, v srbsko ali v katerokoli drugo politično zgodovino. Poljaki, Francozi, Rusi, Srbi itd. so priredili celo vrsto krvavih revolucij, v katerih so šli tisoči in desetičsti v smrt za svobodo in za boljšo bodočnost svojega naroda, pri nas se pri Kramer-Pucelj-Marušičevih volitvah nihče ni zaal postaviti resno v bran nasilju, ki ga je maša peščica izvajala nad večino naroda.

Ali pa poglejmo znamenito dobo Žerjavovega »orjunaštva« in Jevtičevega »pofovstva«. Sto orjuncje je zlahkoto razbilo shod, na katerem je bilo do 3000 naših pristašev, in duš pofovcev je teroriziralo nemoteno celo občino, čeprav bi jih bilo s par gorjačami prav lahko ozdraviti. Vprašamo, če bi se upal arbski poslanec, ki bi tako oprijaval svoj narod, kakor ga je oprijaval naš Mravljež ponovno v belgrajski narodni skupščini, sploh še kdaj pričakati med srbsko ljudstvo? Dvomimo, kajti kaj tačega Srbi in menda noben narod na svetu ne bi tako mevžarsko pogolnil, kakor smo pogolnili mi.

Ali se moremo potem še čuditi, če ne predemo nikamor naprej, če se po naši slovenski zemlji svobodno izprehajajo in izlivajo ljudje, ki naš narod sovražijo, in nemoteno izhajajo listi, ki naš narod tajijo. Berimo, kako so Hrvatje obračunali z Matošičevim »Danicom«, ki si je upala napasti voditelja dr. Mačka. Dokler ne bo več politične odločnosti v našem ljudstvu, toliko časa je ne more biti tudi v njegovih zastopnikih, ker se nikoli ne morejo zanesti, koliko odločne borbe, ki bi tirjala tudi žrtev, bi množice znale in hotele prenesti. In v tem je ključ do umevanja naše klavarske usode, kajti le odločen, borben narod zmagaže.

Vsi znaki kažejo, da se obrača v zadnjem času na boljše, zlasti pri mladini. Toda dečia je še mnogo, preden bomo vili našim množicam toliko odločnega borbenega duha, da se bomo lahko brez skrbi in oklevanja podali v odločilne boje po zmago. V tem pogledu bi se lahko neizmerno naučili od Ircev. Mohorjeva družba je pred nekaj leti izdala prelepou knjigo o tem čudovitem narodu, o njegovi propasti in o njegovih stoletnih borbah za svobodo, o potokih krv in neizmernih žrtvah, ki jih je žrtvoval, dokler ni — popolnoma zmagal. Zima se bliža in naša mladina naj zopet in zopet sega po tej knjigi ter se iz nje uči — politične odločnosti, ki nas bo edina rešila in pripeljala do boljših časov.

V vsako hišo Domoljuba!

Praznik slovenske mladine v Ptiju

Tista slovenska katoliška prosveta, ki je bila nasprotnikom našega ljudstva največji trn v peti in o kateri so sanjeli, da je za vedno poteptana, je v zadnjih mesecih na neštetih taborih širom Slovenije zmagoščavno dgnila svoje propore nad slovensko zemljo in ob tej slovenski in katoliški prosveti se je zbral vse, kar je na Slovenskem resnično katoliškega, slovenskega in jugoslovanskega.

Ce so bili letošnji prosvetni tabori močni izrazi slovenske in katoliške misli našega ljudstva, potem je bil prosvetni zbor v Ptiju 19. septembra krona vseh letošnjih mogočnih manifestacij za vero in domovino.

Na predvečer je bila po ptujskih ulicah lepa bakljada s tremi godbami, kateri sta prisotstvovali tudi ministra dr. Rogič in dr. Krek. Sprevd se je ustavil pred domom kumice novega praporja stajskoga prosvetnega društva gospo dr. Vidičeve.

V nedeljo je prišlo na tabor ljudstvo iz Ptuja in okolice, pa tudi iz oddaljenejših krajev. Slovensosti so se začele z velikim, najmanj pol ure dolgim sprevodom. Na čelu sprevoda so jezdili trije konjeniki, prvi v modri, drug v beli, tretji v rdeči straci, ki so tako kako učinkovito sestavljali državno zastavo, za njimi pa je jezdilo nad 50 konjenikov, deloma v narodnih nošah, ki so nosili več državnih zastav. Za konjeniki se je zvrstilo okoli 250 kolezarjev na okrašenih kolesih. Sledila je godba iz Konjic, za katero je šla krasna skupina 25 praporov in zastav prosvetnih društev in fantovskih odsekov, na čelu z zastavo Prosvetne zveze v Ljubljani. Sledil je voz z malimi harmonikarji, koj za njimi pa slikovita in peстра skupina 180 narodnih noš. Nato je šla druga skupina 15 zastav in praporov. Za ptujsko godbo so korakali funkcionarji zvez fantovskih odsekov, na čelu s predsednikom g. dr. Žitkom, načelnikom Kermavnerjem in prof. Bitencem. Takoj za njimi sta se priključili dve močni četi naših fantov v krojih, okrog 200. Sledila je velika skupina mož, na čelu z številnimi župani štajerskih občin, za njimi pa prav tako močna skupina fantov. Zelo močna je bila skupina Haložanov s svojim praprom. Nato je šla gasilska godba, za katero so se razvrstila naša dekleta, članice dekliških odsekov, pet skupin, vsaka od njih v enotnih slikovitih krojih. Deklet v krojih je bilo okrog 300. Nato so se vrstile razne skupine in čete fantov in mož, žen in deklet. Nad 300 je bila močna skupina mladcev fantovskih odsekov. Pozabiti ne smemo treh strurnih čet vrhov gasilcev, na čelu z verževsko godbo, ki so popolnili pestrost sprevoda. Posebnost v sprevodu je bila skupina veteranov od Sv. Martina. Vmes pa so zopet korakale po več sto broječe skupine mož in žen. Slednjič je bilo v sprevodu 14 voz, vsi okrašeni s cvetjem, zelenjem in pisanimi trakovi. Za vozovi pa se je zgrnila nepregledna množica ljudstva. Ce ne vzamemo v poštev množice, ki se je zgrnila za vozovi, kateri so zaključili sprevod, je šlo v sprevodu okrog 5000 ljudi.

Ko sta se ministra dr. Rogič in dr. Krek pojavila na trgu pri oltarju, ju je viharno pozdravljala več kot 12.000 glava množica.

Sledila je sv. maša in cerkveni govor lauantinskega škoфа dr. Tomažiča.

Po službi božji se je pričelo zborovanje, na katerem se je oglasil k besedi minister dr. Krek, ki je posegel v zgodovino in govoril o Celju in Ptiju, o mestih, ki sta bili središči pomemčevanja med Slovenci, ter nato nadaljeval: Danes zaključujemo v Ptiju prvo uvodno dobo naše obnovitve prosvetnih organizacij. Pomen tega narodnega prosvetnega prebujenja je velik. Narod je z nami, narod nas hoče, narod smo mi. Ni nacionalizma brez naroda. Voditi nacionalno politiko zna tisti, ki zna voditi narod. Naš nacionalizem korenini v slovenski kulturi. Kot Slovenci smo rojeni, iz te kože ne moremo, tudi če bi hoteli. Slovenstvo je naša preteklost, za slovenstvo je že tekla naša kri in slovenstvo tvori narodno bit naše kulture. Iz teh slovenskih tal poganja naš jugoslovanski nacionalizem, ki je naše trdno prepričanje. Ce ne bi bili Slovenci, bi ne mogli biti Jugoslovani, in nasprotno, dokler bomo ostali Slovenci, samo toliko časa bomo pravi Jugoslovani. Kdor hoče odkrhniti en del naše kulture ali narodne biti, nas hoče napraviti invalide jugoslovanske narodne misli. »Od Jegliča do Slomška« se glasi naš program. Jeglič nam je dal svojo oporočko, Slomšek pa je bil tisti, ki je prvi začel s prosvetnim delom in je rečil severno slovensko zemljo za nas in za Jugoslavijo.

Današnji tabor pa ima še poseben posmen, ker mu prisotstvuje vrhovni predstavnik državne uprave za telesno vzgojo. Zato je primerno, da danes poudarimo naš namen, ki ga hočemo doseči s telesno vzgojo. Mi hočemo, da bi bila mladina zdrava in krepka in da bi lepo urejena telesna izurenost rodila novo močno življenje, ki bo v korist naši slovenski skupnosti, naši državni skupnosti in naši vojski.

Lov za roparsko podmornico

Britanska admiraliteta je v zvezi s sklepom nyonske konference storila vse potrebne korake za varstvo svobodne plovbe na Sredozemskem morju. Vse sredozemsko brodovje, ki se je doslej nahajalo na vajah v raznih delih Sredozemskega morja, in sicer večinoma v grških vodah, bo uporabljeno za nadzorstveno službo. Britanska admiraliteta se z dovoljenjem vlade ne bo ustrašila nobenih stroškov ter bo z vsemi sredstvi lovila razbojniške podmornice na Sredozemskem morju.

Po poizvedbah angleške admiralitete napadajo tuje ladje v Sredozemskem morju največ dve do tri podmornice. Te podmornice so po 15 dni v službi na visokem morju, nato pa se vračajo v svoja oporišča, kjer se prekrbijo s pogonskim materialom, eksplozivom in hranjo za delj časa. Splošno se lahko reče, da sta prav za prav v službi samo dve podmornici, tretja pa je vedno v rezervi in na nej posadka počiva. Novo brodovje rušilcev je odploilo dav v Sredozemskem morju. Pričakujejo, da bo to brodovje v dveh do treh dneh na določenih mestih, ker pluje z načrtovano brzino. Za borbo proti razbojniškim podmornicam bodo uporabljene nove motorne torpedovke, ki so zgrajene nalašč v ta namen in ki so bile sedaj

Minister dr. Krek je nato s povzdignjnim glasom nadaljeval: V naši državi ni zakona, ki bi telesno-vzgojne organizacije delil med privilegirane in neprivilegirane. Nobena telesno-vzgojna organizacija ne sme imeti večjih pravic, kakor jih imamo mi. Mi hočeme zato kraljevič Andreju, ministru dr. Rogiču in vsej naši domovini pokazati, kako prav so storili, ko so nam omogočili, da zopet svobodno delamo. Mi odklanjam vsako surovost in zabtevanje zase kakor za druge športne organizacije plemenito tekmo za izpopelnitev telesne vragoje. Mi imamo pred očmi narodno kriš. V okviru tega stališča smo tudi odločeni brezobjektno braniti našo posest in odklanjati vsakogar, ki bi nas hotel podcenjevati. Naša zveza fantovskih odsekov je po nekaj mesecih dela tako dovršena organizacija, kakor je ni v naši banovini, tako da nam gre v vsakem oziru prvo mesto. Tako zaključimo ta pregled in si dobro utisnimo ta obraz, da bomo vselej tako živel in delali, kakor hoče Bog in domovina.

Navdušenja množice je bil deležen tudi minister dr. Rogič, ki je moral pred mikrofon in spregovoriti nekoliko besedi. Izjavil je: »Dragi bratje in sestre, mladina, dragi Slovenci in Slovenke! Najsrečneje se van zahvaljujem za ta krasni sprejem. Čutim, da sem tu med svojimi, čutim se med mladino, o kateri vsi hočemo, da bodi solidni temelj naše narodne bodočnosti. Pozdravljam vsak mladinski telesno vzgojni pokret, ker smatram, da telesno dobro vzgojena mladina bolje prenese tudi duhovno borbo. Naše geslo je: Z mladino za narod in državo! Verujem, da bo slovenska mladina izpolnila dolžnost do svoje redne gradi in do širše domovine Jugoslavije. Bog živi!«

Vzlič dežju, ki je začetkom pri popoldanski telovadbi nagajal, je telovadni nastop naših fantov in deklet ob navzočnosti obeh ministrov prav lepo uspel. Ljudske množice pa so se mirno razšle z obljubo večne zvestobe našim katoliškim in slovenskim načelom in z zavestjo moči, ki je ne premagljiva.

Prvič preizkušene na manevrih angleškega vojnega brodovja. Razen teh podmornic bodo stavljene v službo še druge podmornice starejšega tipa in pa vodna letala, ki bodo lahko naglo poiskali podmornice, pa četudi bi šle globlje pod vodo. Število vodnih letal ni določeno, bržkone pa bodo sodelovali tudi aparati z oporišča v Gibraltarju, na Malti in drugje, tako da bo celo vrsta vodnih letal v službi preganjanja podmornic na vsej črti, ki se bo raztezala od Dardanel do Gibraltarja. Britanska admiraliteta je sklenila izvršiti natančno nadzorstvo za varnost trgovskih ladij na glavnih pomorskih poti od Gibralta do Malte do Dardanel. Francosko brodovje bo igralo stransko vlogo in se bo osmejilo le na to, da daje na razpolago svoja pomorska oporišča britanskim vojnim ladjam, ki bodo opravljale službo. Francosko brodovje bo dalo bržkone na razpolago le nekaj svojih najboljših in najhitrejših rušilcev ter lahkih križark. — Nyonske križarke so že stopile v službo, da onemogočijo vsako delovanje nezaenam podmornicam, ki se nekaj časa vznemirijo Evropo na Sredozemskem morju. — O uspehih bomo poročali.

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Letos je minulo 75 let, odkar je umrl veliki cerkveni knez in vzgojitelj slovenskega naroda, škof Anton Martin Slomšek. Slava njegovemu spominu!

d Prapor Prosveštenega društva na Igbo blagoslovil: v nedeljo, 26. septembra. Prapor je sedaj razstavljen v izložbi Jugoslovanske knjižgarne ter vzbuja pozornost in občudovanje vseh mimo idočih. Prapor ima uvezenega orla, nad katerim se bleste trije križci, pod njim pa črki alfa in omega. Načrt za ta prapor je napravil Vlado Gajšek, vezie so ga šolske sestre, kovinska dela pa je napravila tvrdka bista Žmuc. Izanski Prosveci čestitamo k tako lepemu praporu!

d Misijonska razstava »Indija« na ljubljanskem velesejmskem prostoru ostane odprta do vključno 26. septembra.

d »Trgovski liste« primaša pod naslovom »Velike potrebe Slovenije« uvodnik, ki podpira nujnost: železniške zveze Slovenije z morjem, nove ljubljanske bolnišnice, modernizacije slovenskih cest, ozdravitev naših denarnih zavodov in pravilne ureditve ljubljanskega glavnega kolodvora.

d 2000 Slovencev živi v Sarajevu. Tamošnji »Slovenski klub« obhaja letos 40 letnico obstanka.

d Spomenik pokojnemu slovenskemu pisatelju dr. Tavčarju so odkrili v nedeljo, dne 19. septembra 1937 na Visokem nad Škoľo Loko. Slovesnost se je pričela po stari slovenski navadi z božjo službo, pri kateri je bila navora tudi soproga pokojnika, dvorna dama dr. Tavčarjeva. Sv. daritev je opravil pisatelj F. S. Finžgar, ki je vnešeno govoril o pravičnosti in poštenceti ter krivicah tega sveta. Omenil je na koncu Tavčarjevo pravičnost, dobrodelnost, skrb za cerkev, zlasti trnovsko, ki ji je bil patron. G. župnik je končno omenil izjavo pokojnega pisatelja, da hoče umreti kot katoličan. Po službi božji so se zastopniki raznih društev in oblasti zbrali pri spomeniku ob rojst-

ni hiši, kjer se je po govoru dr. Slodnjaka izvršilo odkritje. Na podstavku spomenika, ki ga je izdelal Pengov B., je napisano: »Tu nasproti v hiši se je rodil l. 1851 dr. Ivan Tavčar, slovenski pisatelj, politik in župan ljubljanski. Na pobudo Slovenske Matice postavili njegovi čaščilci.«

d Za proglašitev blaženim Petra Barbariča, mladeniča, ki je v 24. letu svoje starosti umrl v Travniku v Bosni, se bore bosanski katoliki. Mladenič je umrl l. 1891. in je bil znan zaradi svojega pobožnega življenja in neverjetne pridnosti. Kmalu po njegovi smrti so začeli njegov grob obiskovati njegovi sošolci in tudi drugi ljudje. Tudi med Slovenci je ta mladenič znan zaradi kujige, ki popisuje njegovo vzorno življenje.

d Veliko posojilo ljubljanski mestni občini je dovolila počitna hranilnica, kar 40 milijonov dinarjev, za preureditev cestne železnice. To posojilo baje ne pomeni nobene nove obremenitve občine, temveč pomeni razbremennitev, ker bo občina s tem denarjem pokrila svoje dosedanje obveznosti v zvezi s cestno železnicijo. Novo posojilo je mestna občina sklenila pod ugodnejšimi pogoji, kakor so dosedanje obveznosti mestne občine v zvezi s cestno železnicijo.

d Ljubljanski mestni muzej so odprli 14. septembra 1937. Nahaja se v II. nadstropju Auerspergovega dvorca in obsega 14 sob.

VINA Vam nudi Centralna vinarna ljubljana v svoji posodi najugodnejše.

d Ljubljana ne bo deležna prevelike reklame. Poštni minister je sklenil, da se dajo v promet nove jugoslovanske letalske znamke v vrednosti 0,50, 1, 2, 2,50, 5, 10, 20 in 30 din. Na znankah bodo slike mest in pokrajini. Slika Ljubljane pride na vrsto še pri znankah po 30 dinarjev.

d Lepo delo hrvatskih brezposelnih učiteljev. Nepismenost, smotreno pobijajo v Zagrebu in po ostalih hrvatskih krajih. V Zagrebu sa-

Ministra dr. Rogić in dr. Krek (v krovu) sta se udeležila prosv. tabora v Ptiju

mem pa so vpeljali ustanovo potujočih učiteljev, ki bodo obiskovali hiše nepismenih ljudi in jih podučevali. Ves pouk vodijo brezposelni učitelji.

d Od dela se ne odpusti kar tako. Jože je bil sprejet k mizarski zadruži za strojnike; plača je imel 4 din na uro; delal je po 8 ur na dan. Po 12 dneh je zadruža Jožeta odpustila, ne da bi mu navedla kak razlog, ki bi bil opravičeval k takojšnjemu odpustu. Jože je tožil zadružo za odškodnino tekom 14 dnevne odpovedne dobe, v katero je štel 96 ur po 4 din, skupaj za 384 din. Pri razpravi je tožena zadruža ugovarjala, da je bil Jože sprejet kot strojnik na poskušnjo za 14 dni, da je snela tedaj Jožeta pred potekom te dobe odsloviti, kadar je hotela; razen tega je imela tudi razlog za takojšnjo odpustitev, ker strojnik ni zdal opravljati tudi ključavniciških del, češ da pri zadruži rabijo tudi ključavniciarje. Sodišče je zadružo obsodilo, da plača strojniku zahtevano vsoto. Trditev, da je bil strojnik sprejet samo na poskušnjo za 14 dni, se je izkazala kot neistinita; res pa je, da strojnik ni znal opravljati ključavniciških del, toda to pa ni razlog za takojšnjo odpust iz službe; nesporno je bil tožnik sprejet v službo kot strojnik in se potem ne more zahtevati od njega, da bi znal še tudi ključavniciška dela, za katera je pač potrebna drugačna strokovna izobrazba, kakor za strojnika.

d Na orožne vaje so šli. Ljubljanske ulice so bile te dne polne mladih fantov, deloma še v civilnih oblekah, deloma že v uniformah. Fantje so odhajali na velike manevre na Dolenskem. Ker so to po večini starejši fantje, ni videti tistih nučnih prizorov, kakor tedaj, kadar gredo k vojakom rekrutti. Ugajala je skupina kakšnih štirideset fantov od nekeden z Gorovjske, ki je prišla pesv v Ljubljano ter zbrano pela naše narodne pesmi. Fantje, na manevri se dobro držite!

d Omejitev potniškega prometa. Kakor 19. septembra, bodo tudi v nedeljo 26. septembra železniški promet nekoliko omejili. V nedeljo

Nastop slovenskih deklet v enotnih oblekah na taboru v Ptiju

26. septembra izstaneta na progi Ljubljana gl. kol.-Jesenice izletniška viaka, ki odhajata iz Ljubljane gl. kol. ob 6 in 6.47 in prihajata na Jesenice ob 7.35 in ob 8.53 in vozi samo izletniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 5.10 in prihaja na Jesenice ob 7.20 ter ima zvezo proti Bistrici-Boh. jez. in Ratečam-Planici. Na progi Ljubljana gl. kol.-Novo mesto izostane potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7.50 in prihaja v Novo mesto ob 10.05. V obratni smeri izostane potniški vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 18.15 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 20.37. Nadalje izostane na progi Novo mesto-Straža Toplice potniški vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 10.15 in prihaja v Straža Toplice ob 10.33 ter v obratni smeri vlak, ki odhaja iz Straže Toplice ob 8.23 in prihaja v Novo mesto ob 8.41.

• Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na teče kozarec naravne •Franz-Josef• vode.

• Goriški Slovenci so na zopet obiskali. Dne 16. septembra so se s posebnim vlakom z Brezij pripejali v Ljubljano romarji z Goriškega. Romarji so prej ta dan prišli z nadškofom dr. Margottijem; ter z mnogimi slovenskimi duhovniki na Brezje, kjer so opravili v romarski cerkvi molitve in sv. maše. Skupno je prišlo na Brezje in v Ljubljano 738 romarjev, po večini iz goriške okolice. To je že drugo letošnje veče romanje z Goriškega. Pred nekaj tedni je bila prišla prva skupina, sedaj pa se letošnja romanja goriških Slovencev zaključijo. Na postaji v Ljubljani je goriške romarje počakal italijanski konzul v Ljubljani, tajnik konzulata ter vodja izletniške pisarne v Gorici, ki je celoten izlet na Brezje in v Ljubljano pripravila in izvedla. Posebnega sprejema na postaji ni bilo. Romarje so v velikih množicah počakali na postaji rojaki, ki prebivajo v Ljubljani in bližnji okolici. Bilo je mnogo prisrčnih svidenj po mnogih letih, nekateri pa so od navdušenja na postaji od srca vrskali, vmes pa se je oglasila tudi lepa slovenska pesem. Nadškof dr. Margotti je odšel s svojim spremstvom po prihodu vlaka v hotel Metropol, ostali pa so se razšli po mesiu k svojim znancem in sorodnikom. Popoldne ob 4 so se romarji z Goriškega čez Kranj in Jesenice odpeljali zopet nazaj proti Gorici.

Nočno pogledati resnici v obraz

Nedavno je Südmarka otvorila v Zavru nad Bištrico v Rožu novo šolsko poslopje, ki nosi ime po bivšem načelniku koroskega odseka inž. Breisachu. Otvoriti so prisostvovali zastopniki šolstva in javne uprave, med njimi okrajski šolski nadzornik Skorjanec. Osrednji predsednik Südmarke, ministrski predsednik Meier, je v svojem govoru poudaril, da je »bojevnikom za nemško obrambno delo njihova narodnost svetinja in da so zato pripravljeni, da priznajo tudi tujo narodnost in jo spoštujejo«. Omenil je nadalje koroške boje in že, da dve narodnosti lahko obstojata druga ob drugi in da je tako sožitje le medsebojna obo-

gatitev, nikakor pa ovira. Celovške »Freie Sümmen« so v svojem zadnjem poročilu že pripomnile, da »stoje novo poslopje tik ob državnih meji kot simbol. Bolj kot z orožjem in železjem so državne meje zavarovane po možni, utrjeni narodnosti. — Tujo narodnost torej priznavajo in spoštujejo, narod ob meji jim je boljša obramba kakor orožje in železje — pa nemčevalo pa se bo veselo naprej. Koroški orožniki že pobirajo po hišah nedolžne slovenske knjige in uvirajo stroga kulturne predmete. Kedaj vendar koroški merodajni krogi pogledajo resnici v obraz in dajo Slovencem kar jim gre.«

d 42 podjetij za predelavo konoplje je danes v Jugoslaviji; pred petimi leti jih je bilo samo 17.

d Sporazum med rudarji in Trboveljsko prenogokopno družbo je bil te dni dosegzen v vseh točkah. TPD bo s 1. oktobrom izplačala vsemu delavstvu na rudnih, cementarnih in apneničnih izreden draginjski prispevek in sicer delavcem I. vrste, ki so ženjeni, po 300 din, samskim po 250 din, delavcem II. vrste, ki so oženjeni, po 250 din, samskim po 200 din, delavcem III. vrste, ki so oženjeni, po 210 din, samskim delavcem te vrste po 180 din, ostalim delavcem pa po 150 din brez razlike. TPD je pristala tudi na to, da se na novo uredijo vse akordne postavke, ki rudarjem zdaj niso zadostovali ter so jih rudarji smatrali za nezadostne. Obravnave o teh novih akordnih postavkah bodo izvedene v prihodnjem tednu v posameznih obratih. Tudi tem obravnavam bodo prisostvovali zastopniki rudarskih oblastev. Pač pa je TPD odkonila stalne draginjske doklade, češ da je itak zaradi večje zaposlitve izplačala rudarjem v zadnjih mesecih nad 6 milijonov in pol več, kakor v isti dobi lanskega leta.

d Poskus z motornim vlakom so izvedil te dni tudi na progi Beograd—Novi Sad. To razdaljo je motorni viak predvzel v 54 minutah. Brzina je bila različna. Na mestih, kjer je bila proga zelo dobra, so dosegli hitrost 120 kilo-

metrov, na slabih delih proge pa okrog 90 kilometrov. Poskusne vožnje se je udeležil tudi prometni minister dr. Spaho. Sestava motornega vlaka je delo madžarske tovarne Ganz v Budimpešti.

d Škodljiva pižmovka se je pojavila. Lovski paznik Vnuk Ferdo je ustrelil v lovišču križniškega reda pri Veliki Nedelji v tako imenovanem »Otoku« v rokavu Pesnice ameriško podgano ali pižmovko. Žival je stikala v vodi ob bregu za ribami. Škodljivka tehta nad 1 kg in je dolga z repom vred 50 cm. Ze žani so na sosednjem hrvatskem lovišču ob Dravi pokončali eno pižmovko. Kakor kaže, se ta nezaželeni gost pojavlja vedno bolj pogosto. Treba bo velike pazljivosti, da se omeji zarod, ki pomenja veliko škodo za naše narodno gospodarstvo.

d 10 Mick v bolnišnici. V ženski bolnišnici v Novem mestu se je zgodil oni teden redek slučaj, da so sobo št. 2, ki šteje 10 postelj, zasedle same Micke, in sicer: Marija Mikec, Marija Pirnovar, Marija Bobner, Marija Vidic, Marija Štefanič, Marija Flajnik, Marija Saje, Marija Jakša, Marija Traven in Marija Popović.

d Zračni promet. V soboto 18. septembra so prenehali obravnavati na zračni progi Sušak-Zagreb in Sušak—Ljubljana. Konec meseca bo nehala obravnavati tudi zveza Ljubljana—Čelovec. Češka linija med Sušakom in Prago pa je bila ukinjena že 1. septembra.

d Mrlisko vežo, kjer bodo ležali v večnosti preselivši se na mrtvaškem odru, zgradi že letos v Ljubljani na trgu poleg pokopališča pri Sv. Križu. V ta namen najame ljubljanska mestna občina dvamilijonsko posojilo.

d Mitnice so doživele polom, v Ljubljani za enkrat še ne, ampak v Trbovljah. Občinska uprava je na treh glavnih dohodih v občino postavila trošarske pregledne postaje in mitnice, kljub splošnemu nerazpoloženju proti njim. Poslovati so začele 1. septembra. Uspeh prvega tedna je nadvse klaver. Koj v začetku je prišlo do več burnih nastopov. Mitnice dosegajo najbolj male ljudi, medtem ko si večji dobavitelji znajo pomagati. Zaradi splošne

Ob zaključku velesejma

Ono nedeljo so se zaprla vrata za občinstvo jesenske razstave ljubljanskega velesejma. Ljubljanski velesejem si je nadel hvaležno logo, da pomaga s svojimi jesenskimi razstavami vzbuditi zanimanje ne samo za naše gospodarstvo, ampak tudi za vse ostale panoge našega narodnega življenja. Glavno obeležje je bila letosni prireditvi razstava slovenskega novinarstva, prirejena v proslavo 140 letnice Vodnikovih Novic in 30 letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarij. Razstava je obsegala pisane in tiskane novine s kulturno-zgodovinskim pregledom, novinoznanstvom, letopisno obdelavo ter poročevalstvom z najmodernejšimi pomočki, lastno tiskarno z uredništvom, ki je izdajala svoj dnevnik »Ljubljanske Novice 1937«, in upravo. Nadalje je bila razstavljena moderna grafika, fotografija in moderna klišarna v obratu. Poseben paviljon je imela Jugoslovanska tiskarna. Organizirali so razstavo ljubljanski poklicni novinari. — Misijonska razstava »Indija« je bila pač prva takoj velike obsežnosti in preglednosti, kar jih je bilo dosedaj prirejenih. Pokazala

nam je nesebično delo naših misijonarjev v Indiji in vso to dejelo v narodopisnem in verskem oziru v popolni obliki. Razstavo so organizirali in opremili vzorno jugoslovanski misijonarji Družbe Jezusove. — Od drugih razstav omenjamemo razstavo »Materi za otroka«, razstavo kluba ljubiteljev cvetic, ornitologov in metuljarjev, umetniško razstavo itd. — Velesejem je obiskalo tudi 60 glavnih činiteljev evropskega tiska, veliko število inozemcev, zlasti iz Avstrije in Italije, nadalje pa tudi iz drugih držav. Zadnji dan razstave je bila tekma harmonikarjev. — Letosni jesenski velesejem je bil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II., odprti pa ga je, kazoč s tem veliko naklonjenost do novinarskega dela, predsednik razstave slovenskega novinarstva, naš minister notranjih zadev dr. Anton Korošec. Prav veliko počastitev pa je pokazala razstavi Nj. Vel. kraljica Marija, ki jo je tudi obiskala in podrobno pregledala ter se o vseh razstavah pojavno izrazila. — Skupno je jesensko prireditve obiskalo okoli 95.000 oseb, kar je lepo število.

Strokovniaki govore:

Skupini zelo slabih prakšev smo dajali „Pekla“ in „Osan“ in po 15 dneh smo opazili negli postav. In napredek in moremo z gotovostjo potrditi, da je to posledica blagodejnega učinka „Pekla“ in „Osane“. — Živincerejska postaja Livno. — Ing. M. Babič.

Navodila daje zaston:

,KAŠTEL“ d. d., Zagreb 6, poštni predel 50

ljudske nejevolje proti mitnicam so že prvi dan vsi novo nastavljeni mitničarji ušli iz službe, razen enega in vrhovnega mitničarskega nadzornika Miloša Rozina, ki mitničarsko službo organizira. — Morda so mitničarji tudi zato zapustili službo, ker jim je za 12 urno službo bilo obljubljeno samo 600 din na mesec.

d **Najmanjši koran se nahaja menda v Jugoslaviji.** (Koran je muslimansko sveto pismo.) Njegov lastnik je trgovec v Zenici Mehmed Mutapčić. Ta koran je dolg samo 2 centimetra, ima pa 374 listov iz najfinjejšega papirja. Pisan je z arabskimi črkami, vendar pa zelo lahko čitljiv. Trgovec je ta edinstveni izvod kupil med vino od nekega vojaka, ki ga je kot svinjino naložil v poseben škatlici.

d **Kmalu bi jo ugrabili cigeni.** Dekleta so hoteli odpeljati cigani v Bjelovaru. Eden ciganske družine, Slavko Gjurgjevič, se je zaljubil v Jago Gjorgjevič, ki je bila uslužbena pri nekem bjelovarskem mesaru. Cigan se je neudrno sukal okrog dekletovega stanovanja, prežal nanjo in jo nagovarjal, naj se poroči z njim. Toda dekle ni hotelo nič slišati o tem, vendar pa tudi cigan ni hotel odnehati. Dobil je svoje tovariše in nastavili so zasedo dekletu. Ko je dekle stopilo iz mesnice na dvorišče, so planili cigani in jo hoteli odvesti. K sreči je bilo vse podnevi in so dekletu priskočili na pomoč mesarski pomočniki in nekaj ljudi, ki so bili v bližini. — Cigani so se branili in tepli, pa kar z noži in koli. Nekaj policajev, ki so bili poklicani na pomoč, pa je pegrabilo cigane in jih odpeljalo v zapore.

d **Ne nasedajte takemu »zlatarju«.** V Ljubljano se je spet pritepel znani Kovaček Stefan, ki poskuša srečo z medeninastimi prstani, ki jih res za smešno ceno prodaja za zlate. Kljub temu, da so danes ljudje že precej nedostopni za take goljufije, se vendar še najdejo nekateri, ki nasedajo.

d **Zračno zvezo med Italijo, Jugoslavijo in Romunijo** bodo uvedli prihodnje ieto. Te dni je bila med prizadetimi državami podpisana posebna pogodba. Letala bodo letela od Rima skozi Benetke v Zemun in od tam v Bukarešto. Promet bodo vzdrževala italijanska letala tipa »Savoia Marchetti«, ki so last italijanske letalske družbe »Ala Littoria«. Pred dnevi je priletel prvi tak avion iz Rima preko Jadranškega morja in Bosne v Zemun in sicer v dveh urah in 40 minutah. Zagrebčani se potegujejo, da bi bilo tudi njihovo mesto vključeno v to zvezo.

d **Kmet, ki je prehodil 250 kilometrov.** Kar 250 km je prehodil kmet Meho Hodžič iz Cerškega do Brčka, da bi na sodišču javil prevaro. Pred leti je prodal nekemu orožniku uro — denarja pa ni dobil. Zato je nazadnje pisal orožniku, naj mu uro vrne. Orožnik mu je pa porogljivo odgovoril. Nekega dne je Meho res prejel zavoj in ko ga je pred pričami odprl, je bil v njem nekaj kosov lesa namesto ure. Jezen in užaljen je šel Meho pač do Brčkega in zadevo prijavil sodišču. Da bi dosegel pravico, je prehodil kar 250 kilometrov peš.

d **Hude posledice zadnjih deževnih dnevov.** Neprestano deževje je povzročilo ne samo v Sloveniji, ampak tudi po drugih krajih naše domovine povodnji in velike škode. Okrog Karlovca so reke preko noči tako narastle, da so prestopile bregove in preplavile velike predele plodne zemlje. — Karlovški športni klub je zadeva ta nesreča, da mu je Kolpa odnesla kopališke barake, ki si jih je klub postavil letošnjo spomlad. Se hujše je v Bosni, zlasti pa v Hercegovini. Med postajama Raška gora in Drežnica je pa prišlo do železniške nesreče,

v kateri je postal žrtev kurjač Muhamed Spahić. Dve lokomotivi sta vlekli tovorni vlak proti Konjicu, ko je strojvodja zagledal na ovinku naenkrat grmado kamenja na tirih. Se predenj se je lokomotiva dala ustaviti, se je zadrila v kamenje in se prevrnila. Za seboj je potegnila še drugi stroj in tri vagone. Kurjač prve lokomotive se je ubil, oba strojvodja pa sta težje ranjena. Nalivi so namreč sprožili a pobočji kamenje in grušč ter na več mestih zasuli železniško progo.

d **Že več let zaprtemu se je nasmehnila sreča.** V zaporu v Mitrovici sedi že 6 let Andraš Matjan. Mož je bil v zaporu pametnejši in se je mirno obnašal. Zaradi tega so mu tudi dovolili, da je iz denarja, ki ga je zaslužil kot kaznjeneč, igral v državnici loteriji. Te dni se mu je nasmehnila sreča. Ko je pristopil k njemu upravitelj kaznilnice, se ga je Matjan razveselil, misleč, da mu je prinesel ukaz o pomilostitvi. Se bolj pa je bil presenečen, ko je zvedel, da je zadel v loteriji kar pol milijona dinarjev. Potem pa je dodal, da bo s tem denarjem, čim pride iz zapora, kupil lepo domačijo in na starata leta živel bolj pošteno kakor je živel doslej.

d **Pri korpuulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne daje.** »Franz-Josefova« grenka voda se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogi. reg. S. br. 2117/32.

d **Neznanec je odgnal pet volov neznanokam.** Oni ponedeljek je kmetski sin Jožel Nučič iz Velikih Lipljen v občini Sv. Jurij pri Grosupljem, naiel v Novem mestu neznanega mu moškega in mu naročil, naj odzene pet parov kupljenih volov proti Grosupljem. En par volov je bil njegov, trije pari pa last Leopolda Jeršina iz Železnice pri Grosupljem, in en par last nekega kmeta iz Želimej. Nučič in neznanec sta se ponosila, da se dobita drugo jutro na Grosupljem. Toda neznanec in volov že do danes ni bil in zato Nučič domneva, da je neznanec odgnal vole, ki so vredni kakšnih 30000 dinarjev, proti italijanski meji ter jih bo skušal tam pretihatiti in nato v Italiji prodati. Voli so pšenične in lisaste, oz. belkaste barve, en sam pa je črn. Neznanec je star okoli 24 let in oblečen v hlač pumarparice. O tej nenavadni tativi so bile takoj obveščene vse občajne orožniške postaje, vendar se dosedaj še ni posrečilo prijeti predznanega tatu in mu odvzeti vole.

d **Zagovarjal se bo, ko pride ovadba.** Ljubljanska policijska uprava je oni ponedeljek odpeljala v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča glasovitega vlonilca Jožeta Anžurja, doma iz Spodnje Zadobrove, občina D. M. v Polju. Anžur je osumljen, da je 24. avgusta ob 10. dopoldne napadel železniškega služnega Josipa Ostreža v kašteljskem gozdu in mu siloma vzel aktovko z 51.000 din gotovine. Anžur je bil aretiran pred dobrimi 10 dnevi od vevških orožnikov. Pripeljan je bil zaradi varnosti v ljubljanske policijske zapore. Policia je nadaljevala razne pozivljljive proti Anžurju in zbrala tudi drugo gradivo, ki ga obremenjuje, da je izvršil nebroj vlonov po raznih krajih ljubljanske okolice in po Dolenjskem. Anžur je odločno zanikal rop pri Zalogu. Pred preiskovalnim sodnikom, ki je nad njim odredil preiskovalni zapor, je zakrnjenno pripomnil: »Zagovarjal se bom, ko prispe ovadba. Ropa nisem izvršil.«

d **Dva nevarna vlonilca so prijeli.** Po vsej Sloveniji znana vlonilca Vinko Gačnik in Fer-

Čokoladna torta

Čemu toliko skrbi in strahu, ko pa je vse tri matere že davno poučila modra teta da

do Mole iz Vrha, ki sta bila po večletnem zaporu še pred nekaj meseci izpuščena na svobodo, so te dni ponovno zaprli. Na vesti imata zopet več vlonov, ki sta jih po svojem povratku iz zaporov izvršila po raznih krajih Dolenjske. Tako sta dne 11. julija vlonila v trgovino Prijatelja v Tržiču in mu odnesel za 3491 din špecerije. Dne 11. septembra pa sta udrila v gostilno Zupančič v Radečah, kjer sta odnesla za 3000 din namiznega pribora. Dne 17. avgusta sta svojo srečo poskusila pri trgovki Ant. Kos v St. Janžu, kateri sta odnesla za 12.696 din raznega manufakturnega blaga in usnja, kate-

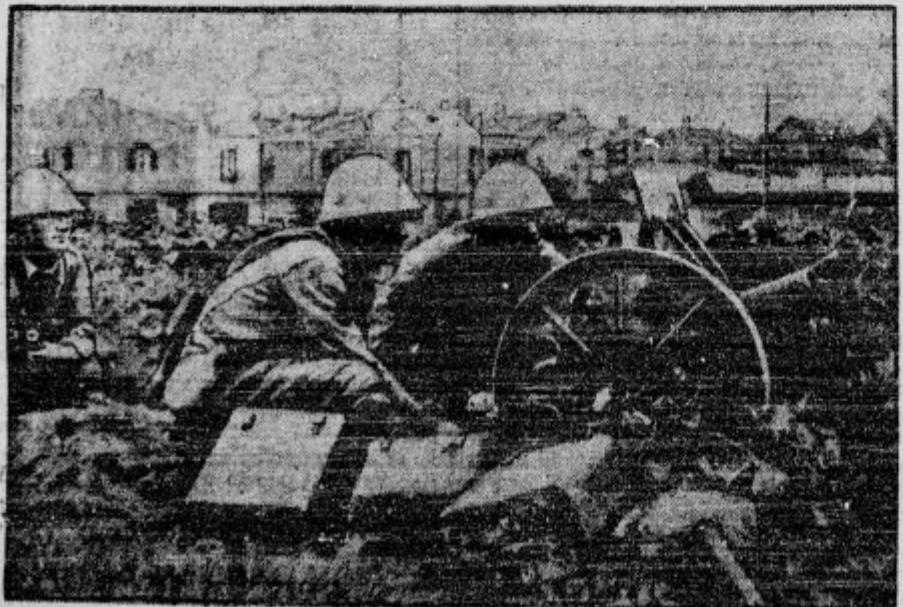
rega sta poteta prodala po nizki ceni naprej raznim odjemalcem, ki so ga še za nižjo ceno vnovčili svojim prijateljem in znancem, katerim so pa orožniki prišli na sled in jim blago zaplenili, kupce pa popisali. F. Moleta sta prijela orožniška kapljaria na Mladi Franc Poženel in Jože Gioneti na cesti Mirna-Sv. Helena. Pri Moletu sta našla tudi 8 vetrivih različnih velikosti. Gačnika so prijeli orožniki v Sveti Rupertu.

d **Kaj vse ljubezen storil.** Zgodilo se je v Kotorib. Sedemnajstletni mesarski vajenec Josip Pongrac je zakljal svojo šestnajstletno oboževanko Vera Jurčan iz ljubosumnosti, potem pa še samega sebe. Pongrac se je zaljubil v dekle, vendar ga je bolelo, da se je dekle včasih prepričljivo razgovarjalo tudi z drugimi znanci. Oni dan je pri svojem mojstru vzei velik nož in odšel pred hišo, v kateri se je Vera Jurčan učila za živilo. Poklical je dekle ven in konaj se je Vera pojavila med vrati, je Pongrac potegnil nož in ga zasadil dekletu naravnost v srce. S krvavim nožem se je morilec zagnal proti bližnji prodajalni košar, v kateri je dzhal neki fant, ki mu je menda bil pri Veri na poti. Trgovec je še pravočasno opazil divjega fanta in vrata zaprl. Ko je Pongrac uvidel, da svojega namena ne bo dosegel, si je pred vrati trgovine porinil nož v srce.

d **Zupana je ustrelil.** Zupan v Lipljanu Peterović je blagajnika odpustil pred kratkim zaradi nekih nerdenosti. Ceprav ga je odpuščeni blagajnik ponovno prosil, naj prekliče odpust, je ostala prošnja neuslušana. Ko sta se pa oba srečala v kavarni, je blagajnik potegnil samokres in zupana ustrelil.

d **Na vsak način se je hotela končati.** Blizu Ruš se je vrgla pod mariborski viak služkinja Adela Verstnik. Pokojnica je bila prej v službi v Mariboru, potem pa je odšla v Ruše k svoji botri. Nedavno je poskusila izvršiti samomor z lizolom, vendar so ji v mariborski bolnišnici rešili življenje. Ono popoldne je ponovila svoj samomorilni naklep na učinkovitejši način s tem, da se je vrgla pred lokomotivo, ki jo je popolnoma razmesarila. Doma je bila iz Hoč.

V vsakn hičen »Domoljub«!

Pri Sangaju na Kitajskem divajo boji z veo silo. Na sliki vidimo sovražno topništvo v boju pred Sangajem

IZ DOMAČE POLITIKE

d **Načelniki opozicije so se sporazumeli?** Listi, ki so bili vedno naklonjeni opoziciji, prekujejo o posledicah sporazuma, ki sta ga te dni menda sklenili zagrebška in belgrajska opozicija. Te posledice bi po mnjenju opozicije imele hitro nastopiti, dočim sodijo drugi spet Loli umerjeni. Razširila se je tudi vest, da bodo načelniki belgrajske opozicije v kratkem izgotovili besedilo načelnega sporazuma, nakar bodo njihovi odpolanci spet obiskali dr. Mačka v Rogački Slatini. Podrobnosti pa niso znane, ker opozicija dosledno molči. Zagrebški »Obzor« pa ugotavlja, da je bil sporazum dosegzen na sledečih osnovah: Skupen nastop vseh demokratskih sil, ki imajo zaslombo v narodu, likvidacija ostankov diktatora, režimov, ustavotvorna skupščina, ki bo dala sklepne na temelju pristanka večine zastopnikov Slovencev, Hrvatov in Srbov, da se s tem prepreči preglašovanje. Dalje vzpostavitev demokratskih svoobščin, da bo prišla narodova volja do pravega in nepotvorjenega izraza. — Opozicija se mora sedaj sporazumeti še o programu in delu, ki naj ga ustavotvorna skupščina izvrši in če opozicija hoče vladati, mora v imenu demokracije dokazati, da ima večino med jugoslovanskimi narodi.

d **Smola dr. Pernarja.** Na dva meseca zapora in 3000 din globe je bil pred sodiščem v Slavonskem Brodu obsojen znani poslanec Mačkove stranke dr. Ivo Pernar, ker je preostro kritiziral predstojnika brodske policije Dimitrija Simonovića. Dr. Pernar se je pritožil na višje sodišče; če bo pa sodba potrjena, bo moral v zapor. Sodba se namreč glasi brezpojno. — Menima, da se bo g. Pernar že kakso »zmazal« in mu ne bo treba »na ričet«.

d **Bela vrana.** Znani bivši večkratni minister in centralistični pridigar Demetrovič je napisal v »Jugoslavenskih novinah« na veliko začetnje članek, v katerem poudarja, da so Hrvati bili in so zapostavljeni in se zavzema za avtonomijo Hrvatske. Pravi, da mora Hrvatska dobiti pravo narodno samoupravo z lastnimi financami, ki bodo omogočile, da se dohodki pokrajine trošijo za njene potrebe po zakono-

dajnjem saboru. To stališče g. Demetroviča, ki še danes poleg patriarha JNS Jovana Banjina, Petra Živkoviča in dr. Kramerja predstavlja važnega führerja JNS, je njegove lastne pristaše hudo presenetilo, predvsem pa slovensko JNS, ki v smislu svojega velesrbskega programa o kakšnih saborih in narodnih samoupravah noče ničesar slišati, ampak bi rada vso Jugoslavijo čim prej narodno, versko in gospodarsko »zmenačila« ...

d **Borba za konkordat ozirema proti konkordatu se še vedno vrši v srbskih krajih.** Zanimivo je, da branijo pravice katoličanov pravoslavni poslanci JRZ, da pa se borijo zoper konkordat »katoliški« poslanci JNS. Ali ni to narobe svet? Krivi pa so vsi tisti katoličani, ki take »katoliške« poslance JNS pustijo politično živeti; ko pridejo protikonkordataři zoper pred volilce, jih bo treba primerno pozdraviti.

d **Upanje brez upanja.** Sarajevska »Pravda«, ki jo urejuje dr. Behmen, piše: »Razen kričavih letakov, s katerimi opozicija bombardira našo javnost in ki spadajo med sredstva nezakonite borbe, je eden od glavnih njenih dokazov ta, da bo vlada padla, da je že podala ostavko in da sta dva ali so trije ministri že napovedali svoj odstop. To je vse laž in izmišljeno in niti vlada niti katerikoli izmed njenih ni podal ostavke niti je ne bo. Vlada pada, kadar ne uživa več zaupanja krone, ali pa, kadar ostane v narodnem zastopstvu v manjšini. Kadars pa vlada uživa zaupanje tako krone kakor narodne skupščine, kakor ga uživa vlada dr. Stojadinovića, sploh ne more pasti. To dobro ve združena opozicija kakor tudi njeni najnovejši zavezniki JNS, ljetovci in Narodna obrana, toda oni potrebujejo to laž, da drže skupaj svoje pristaše. JRZ in vlada ostajata hladni in gresta svojo pot, ker pred njima so še mnoga državna vprašanja, čijih uresničenje ne trpi odlašanja.«

NESREČE

d **Zopet je gorelo v Razvanju pri Mariboru.** Požar je uničil svinjake in hlev posestnika Mirka Kmetiča.

d **To dal je zgorelo gospodarsko poslopje posestnici Josipini Hajdina v Razvanju pri Mariboru.**

d **Požar na italijanskem parniku.** Ogenj je nastal na italijanskem parniku »Rocco«, ki se je pred dnevi usidral v šibenškem pristanišču. Ko so nakladali les, se je ogenj nenadno pojavit pri stroju, ki daje pogonsko silo za divga. Kmalu se je vnel tudi tovor lesa, ki je bil na ladji. Po dveh urah napornega gašenja se je posrečilo ogenj udušiti. Škoda je pa kljub temu zelo velika.

d **Zupnik se je smrtno posesrečil.** Pri Sveti Nedelji pri Zagrebu je te dni postal žrtve nesreče župnik Stjepan Topolčić. Zupnik je stopal v vasi preko ceste, ko je pridrvel izza ovinka avtomobil in župnika podrl. Padec je bil usoden, ker se je gospodu razbila glava ter je smrt nastopila v nekaj trenutkih. Očividci pravijo, da je nesreča kriv avtomobilist, ki je drvel skozi vas s prav dirkaško brzino.

d **Nevarna norčja.** V gostilni Ivana Barliča v Toplicah pri Zagorju se je ono nedeljo, kakor po navadi, zbralo precej gostov. Pri popivanju so gosti pologomo postali razigrani ter so se začeli med seboj šaliti. Med seboj so izvajali tudi razne stave in podobne zabave, ki jih pri pijači navadno nikoli ne zmanjka. Razigranost je vse bolj rasla ter so gostje celo začeli iz šale

metati kozarce ob steno. Pri tem pa se je zgodila nesreča. Ko je eden izmed gostov vrzel z vso silo kozarci ob steno, se je kozarec od stene odobil ter z vso ostrino zadel ob glavo samega gostilničarja Barliča, ki je tedaj pravkar odprti vrata v izbo. Kozarec je zadel Barliča naravnost v oko ter so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

d Ko je stikal za ptičjimi gnezdi. V 62 m globok prepad je pred časom padel 12 letni Mirko Komljanovič iz Civina Lastra. Stikal je za ptičjimi gnezdi. Fantič se ni ustrašil prepada, ki je ziral pod drevesom, na katerem je bilo gnezdo. Ko je plezal po deblu, se mu je zvrtelo v glavi. En krik in fantič je zbobnel v prepad. V bližini se je nahajal neki brezposeben delavec. Skočil je k prepadu, ko pa je našel samo še opanke, je takoj spoznal, da je nekdo padel. Poskal je vrv in se spustil v brezdro. Z velikimi naporji se mu je posrečilo pobrati razbito truplo dečka v vrečo in jo odnesti zopet iz prepada. Kmetje so mu zato zbrali 800 din, ki jih je pa brezposeben razdelil na dve polovici. Eno je podaril očetu ponesrečenega dečka za stroške pogreba, drugo pa je obdržal sam.

d Osebam, ki se ne morejo zadostno kreati, pa trpe vsled tega na zapriju in motnjah pri prebavi, zdraženimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravo »Franz-Josefovo«, grenko vodo zelo dobre uspehe. Zato uživajte dnevno po eno čašo »Franz-Josefovo«, grenke vode zjutraj na teče ali zvečer, preden greste k počitku.

Ost. reg. 8. br. 60474/3A.

d Žalostna smrt malega dečka. V Ružičkem vrhu v Slovenskih goricah je utonil 4 letni Srečko Mir. Mali Srečko se je peljal na garah, katere je vlegel njegov 6 letni bratec. Kolovoz pelje

»Domoljub« je že na kratko poročal o smrti bivšega češkega državnega predsednika Tomaža Masaryka. Pogreb je bil minuli torek v Pragi ob navzočnosti zastopnikov raznih vladarjev, držav in narodov, ki so imeli Masaryka za moža plemenitega srca, kar je tudi bil. Na pogrebu je zastopal našo državo ministriški predsednik dr. Stojadinovič. Prav tako sta poslala zastopstvo naša narodna skupščina in naš senat. Na vseh državnih in samoupravnih poslopjih Jugoslavije, pa tudi raz mnogih drugih hiš so se vile črne zastave. Tudi v Šolah so imeli v torku posebne spominske sve-

čanosti. Na dan pogreba je dr. Korošec v življenju Masaryka, svojega sodelavca za svobodo narodov, govoril po radiu. Češkoslovaški državi je ob smrti Masaryka izreklo sožalje tako rekoč ves svet. Zlasti priščrna je bila sožaljna brzjavka našega kneza-umeščnika Pavla.

Svobodomislici proglašajo Masaryka za svojega. Pa Masaryk je z neštetimi izjavami, pa tudi s praktičnim življenjem dokazal svojo vernost v Boga. Eden njegovih rekov se glasi: »Nisem duhovnik, nisem veroučitelj, sem le človek, ki pobožno veruje: iti za Kristusom mi je vse...«

mimo plitve mlake, ki pa je zaradi deževja precej narastal ter ima zelo strmo obrežje. Tuk mlake je Srečko združil z vozička ter se je prekotali v jamo. Ker je breg zelo strm, mu njegov bratec ni mogel pomagati, pa je tekel domov, da bi poklical pomoč. Preden pa so pritičeli odrasli, je bil mali Srečko že mrtev.

d Smrtna nesreča v kamnolomu. Dne 15. septembra se je v kamniškem kamnolomu tvrdke inž. Dedek iz Ljubljane smrtno ponesrečil po drugem dnevu nastopa službe Boncelj Alojz iz Britofa pri Kranju. Pri prikloplivu vagona k težkemu tovornemu avtomobilu je Boncelj ravnal jako neprevidno. Priklapljeni voz ga je butnil s tako silo, da je obležal takoj na mestu nezavesten, iz ust pa je bruhiati kri. Šofer je takoj skočil iz svoje kabine in videc ponesrečenega ležati na tleh, sklical takoj delavce, da so svojega tovarisha prenesli v pisarno podjetja ter ga

skušali spraviti k življenju z masažo in umetnim dihanjem. Ves trud je ostal zman in so truplo ponesrečenca odnesli v mirtvašnico v Stranje. Ugotovilo se je, da je pokojnik udarec zlomil štiri rebra tuk hrbitnice in poškodoval žilo-odvodnico, zaradi česar je podlegel vsled notranje izkravavitve.

d Ko je gledala v razburkane morske valove. V Dubrovniku je utonila v morju Nemka Margareta Schossberger. V kopali obleki je šla k obali in gledala valove, ko so se penili in butali ob obalo. Neoprezzo se je približala prav do črte, do katere so pljuskali valovi. Nadenkrat pa je pljusknil močan val in Berlinčanka kar posnel s skale. Nekaj trenutkov kasneje je je val spet vrzel nazaj, vendar pa s tako silo, da si je ob skali razbila glavo. Ko so jo potegnili iz vode, je bila že mrтva.

d Skušal je prehiteti voznika. V bližini Sv. Jederti na cesti med Slovenigradcem in Dravogradom se je pripeljal žalosten slučaj, pri katerem je izgubil življenje znani trgovec z lesom od Sv. Lovrenca na Pohorju g. Miloš Škačej. Vozil se je na motornem kolesu proti Slovenigradcu in skušal na nekem ovinku prehiteti voznika. Pri tem pa je na ozki cesti zavzel v kup gramoza. Ker je vozil z veliko brzino, ga je vrglo s kolesom vred na velik kup gramoza, kjer je obležal nezavesten. Razbil si je lobanjo in dobil hude notranje poškodbe. Voznik ga je nato pripeljal v bolnišnico v Slovenigradec, a je neresneč kljub takojšnjem pomoci zdravnika podlegel poškodbam.

d Avstrijski vojak utonil. V Vuzenici je Drava naplavila truplo mladega moža, oblečenega v avstrijsko vojaško obleko. Pri utopljencu so našli knjižico, iz katere je razvidno, da gre za avstrijskega vojaka Franca Guggenberga iz Smohorja v Ziljski dolini. Pretičene dni so se vršile v Avstriji na Koroškem vojaške vojeve večjega obsega. Ob tej priliki je omenjen vojak utonil in ga je Drava prinesla na naše ozemlje. Truplo so pokopali na pokopališču v Vuzenici, o najdbi so obvestili vojaške oblasti.

d Bog nas varuj nesreči! Z lomljeno hrbitnico se je pripeljal z Jesenic v ljubljansko bolnišnico Janešek Leopold, delavec pri stavbni podjetju »Slograd«, doma iz Hruševe pri Jesenicah. Janešek je padel z visokega odra. Njegove poškodbe so nevarne. — Iz Begunj pri Lesach so prepeljali v bolnišnico cestarjevega sina Janeza Posavca, ki si je pri padcu s skedenja zlomil nogo v stegnu. — Kovč Jermač iz Dole pri Ljubljani je po svojih opravkih prišel v Ljubljano, peljal se je s tramvajem v mesto, ko pa je na postaji na Masarykovi cesti hotel izstopiti, je to storil tako nerodno, da je padel nekako pod kolesa tramvaja. Pri nesreči si je Jermač zlomil desao nogo.

Tomaž Masaryk

Izd nagradnega tekmovanja

Z obiskovalcev našega paviljona na razstavi slovenskega časopisa na ljubljanskem velešemuje je uprava naših listov razpisala 460 nagrad. Žrehbanja se je udeležilo 4504 obiskovalcev. Izmed teh je treb odločil nagrade sledenim številkom:

»Slovenski dom« eno leto brezplačno
301, 699, 1112, 1593, 2308, 2609, 3208, 3529, 4180, 4455

»Slovenec« eno leto brezplačno
97, 409, 986, 1282, 1900, 2509, 2916, 3394, 3827, 4366

»Slovenski dom« pol leta brezplačno
249, 487, 733, 871, 1086, 1346, 1471, 1673, 1966,
2160, 2389, 2551, 2752, 3000, 3148, 3353, 3653, 3971,
4328, 4502

»Slovenec« pol leta brezplačno
173, 433, 559, 770, 1038, 1169, 1390, 1631, 1788,
2058, 2267, 2452, 2705, 2852, 3043, 3309, 3606, 3927,
4316, 4417

»Slovenski dom« en mesec brezplačno
32, 77, 141, 190, 236, 330, 371, 396, 483, 526, 553,
622, 661, 719, 792, 845, 925, 941, 1056, 1129, 1191,
1231, 1279, 1370, 1430, 1499, 1536, 1566, 1624, 1680
1726, 1749, 1827, 1892, 1915, 1936, 2016, 2073, 2145,
2198, 2240, 2291, 2335, 2364, 2413, 2488, 2544, 2637,
2676, 2690, 2731, 2787, 2828, 2937, 2958, 2988,
3027, 3048, 3080, 3133, 3166, 3199, 3245, 3275, 3320,
3404, 3436, 3456, 3486, 3515, 3550, 3577, 3583, 3640,
3665, 3682, 3696, 3735, 3755, 3782, 3809, 3856, 3893,
3938, 4002, 4026, 4082, 4106, 4121, 4195, 4251, 4278,
4362, 4422, 4437, 4472, 4483, 4486, 4503

»Slovenec« 1 mesec brezplačno
11, 56, 118, 155, 222, 276, 349, 382, 431, 489, 527, 566,
640, 678, 756, 831, 888, 939, 971, 1023, 1092, 1156,
1228, 1261, 1325, 1400, 1436, 1522, 1547, 1580, 1645,
1694, 1744, 1805, 1829, 1894, 1929, 1983, 2029, 2130,
2190, 2229, 2279, 2326, 2338, 2371, 2469, 2511, 2586,
2649, 2679, 2726, 2773, 2815, 2831, 2861, 2944, 2982,
2990, 3031, 3075, 3098, 3143, 3183, 3237, 3272, 3288,
3332, 3380, 3409, 3440, 3461, 3501, 3549, 3566, 3581,

3588, 3629, 3673, 3684, 3726, 3741, 3765, 3796, 3845,
3866, 3945, 3947, 4018, 4038, 4094, 4165, 4237, 4264,
4331, 4382, 4406, 4460, 4488, 4498

»Domoljub« eno leto brezplačno

6, 39, 80, 122, 169, 200, 240, 298, 312, 378, 412, 439,
497, 529, 579, 603, 649, 683, 730, 764, 807, 857, 891,
915, 953, 1001, 1042, 1095, 1131, 1177, 1205, 1245, 1281,
1337, 1377, 1408, 1452, 1480, 1503, 1552, 1594, 1657,
1702, 1795, 1806, 1812, 1844, 1899, 1918, 1950, 1998,
2031, 2081, 2115, 2163, 2203, 2253, 2306, 2351, 2388,
2406, 2437, 2481, 2523, 2566, 2601, 2661, 2693, 2749,
2794, 2848, 2897, 2963, 3003, 3063, 3117, 3172, 3211,
3257, 3290, 3346, 3415, 3492, 3531, 3599, 3694, 3705,
3767, 3826, 3878, 3901, 3965, 4054, 4138, 4208, 4303,
4356, 4393, 4451, 4500

»Bogoliub« eno leto brezplačno

24, 54, 105, 134, 186, 214, 243, 328, 381, 429, 462, 503,
546, 590, 618, 657, 705, 751, 779, 823, 860, 897, 916,
956, 1020, 1051, 1107, 1150, 1180, 1216, 1256, 1307,
1355, 1395, 1419, 1455, 1488, 1508, 1559, 1612, 1660,
1719, 1796, 1824, 1866, 1911, 1924, 1978, 2003, 2044,
2094, 2111, 2177, 2217, 2275, 2319, 2357, 2422, 2457,
2536, 2581, 2625, 2675, 2712, 2768, 2806, 2865, 2925,
2979, 3016, 3069, 3081, 3129, 3181, 3221, 3267, 3283,
3316, 3368, 3422, 3473, 3496, 3540, 3603, 3666, 3712,
3773, 3836, 3892, 3914, 3988, 4068, 4152, 4222, 4289,
4322, 4358, 4398, 4475, 4492

Vsi tekmovalci, ki imate na svojih ilustriranih prospektih poleg žiga našo uprave katero gor na vedenih številkah, pošljite storitev prospekt takoj na naslov: Propagandni oddelek »Slovenec«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna. — Ne pozabite na prospekt razločno napisati naslov, na katerega felite izkreni list prejemati. Tisti, ki ste že naši načrtniki, to obenem na naslovom napišite, da Vam bomo listo vsesto vključili v dobro. Nagrad v dobrovolični izplačujemo!

Uprava »Slovenec«

»Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoliuba«

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Španski nacionalisti poročajo, da se njih ofenziva na severni fronti uspešno nadaljuje. Odpornik komunistov v pokrajini Leon je menda že popolnoma strt.

Vodja komunistične vojske na severnem bojišču Uribari je prispel v francoski Biarritz. Časnikarjem je izjavil, da ne bo potoval v rdečo Valencijo. Vse kaže, da Uribari noči v Valencijo, ker bi ga mogli tam dobiti in soditi zaradi neuspehov na severnem bojišču.

V obkoljenem Gijonu, v zadnjem večjem mestu, ki je na severu še v boljševiških rokah, so se levičarji začeli klati med seboj. Menda so vzeli v roke oblast anarhisti, ki so dali zapreti tamošnjega sovjetskega konzula.

sBoj med belo in rdečo pezeto. Pezeta je španski denar. Medtem ko dobiva general Franco zmago za zmago, se na velikih svetovnih borzah borita za zmago »rdeča« in »bela« pezeta. Kakor pa je Franco zmagovalec v Španiji, je na borzah zmagovalka »bela«, ali kakor ji rečejo v Franciji, »inozemška« pezeta. Vrednost te pezete je 200 odstotkov večja kot vrednost boljševiške valencijske pezete. Kakor ji rečejo v Franciji, »inozemška« pezeta. Pezeti. Ko je na primer dosegla boljševiška armada pri Madridu nekaj uspeha, je »rdeča« pezeta takoj poskočila za 50 odstotkov. Padec

Bilbas in Santandra jo je potisnil zopet niz dol. Čim bolj je »rdeča« pozeta padala, tem bolj se je »bela« pezeta dvigala. »Rdeča« pezeta je zdaj brez vrednosti, na borzbah je noči ničke več kupiti. — Nemali dokaz, da se bližajo španskemu komunizmu zadnje ure.

*

s Rdečkarji že kličejo na pomoč. Francoski časopis »Matin« pribabi, razgovor svojega sotrudnika z voditeljem španskih socialistov Lergom Caballeron, »španskim Lenjonom«. Cabalero se kot španski zastopnik udeležuje kongresa socialističnih strokovnih zvez v Parizu. V razgovoru je Caballero poučaril, da je razpoloženje vladnih čet odlično in da prebivalstvo, kar ga je pod valencijsko vlado, ne želi nič drugega, kakor bojevati se. Nameu njegove poti v Pariz ni, da bi iskal prijatelja med socialističnimi strokovničarji in tudi ne, kakor pišejo nekateri listi, da bi s pomočjo voditeljev francoskega devlavlja pritisnil na francosko vlado, da bi posredovala naravnost in z oboroženo silo o španskem sporu. Ker pa ves svet ve, da Italija in Nemčija podpirata nacionaliste, zato zahtevamo, da Francija in Anglia s tem računata in se zavesta nevarnosti, ki jima od tega vmešavanja Italije in Nemčije grozi. Valencijska vlada je v 14 mesecih vojski sama odvračala to nevarnost, zdaj pa je potrebno, da ji prideta na pomoč Francija in Anglia, in sicer takoj in izdatno.

Vojna na vzhodu

V preteklem tednu so dosegli japonske čete na črti Peiping—Hankov precejšnjo zmago. Japonci so na tem bojišču prodrlji kitajsko fronto ter strelji odpornik kitajske vojske. Baje je obkoljenih 60.000 kitajskih vojakov, ki ne vedo, kako bi se iztrgali iz japonskih klešč. Drugač pa snežni viharji Japone pri napredovanju zelo ovirajo.

Pri Šangaju pa ne zaznamujejo Japanci nobenih posebnih uspehov. Kitajci so se sicer nekoliko umaknili, zato pa so japo-

ske izgube zelo velike. Pred svojim umikom so spustili Kitajci pred Vusungom večje število min v zrak, ki so povzročile Japoncem strašne izgube. Med japonskimi četami pred Šangajem razsaja še nadalje kolera, za katero je umrlo več sto vojakov.

Rusija nadaljuje na Daljnem vzhodu z vojnimi pripravami. Sodijo, da bo že letosno zimo prišlo do vojnega med Japonsko in Rusijo.

s Drobil. Franc Peršič, ki je komaj 18 let star, je tako nesrečno udaril 79 letnega starčka Antona Lebana s Šempasa, da je ta kmalu nato umrl. Baje sta se oba prepričala. Mladi Peršič je po svojem dejanju zbežal in ga oblasti z vnenim isčejo. — V Tolminu so ukinili gimnazijo, ki so jo namesto učiteljstva ustavili pod Italijo. Namesto gimnazije so zopet ustanovili učiteljstvo. — Vse tri proge, ki peljejo v Trst po precej strmih klancih s kraške planote, so pričeli elektrificirati, da jih tako pripeljajo k ostalem omrežju, ki je že elektrificirano. Dela se bližajo h koncu in bo prva proga, ki pelje iz Rocca na Občine, kmalu izročena prometu. — Čuden sklučaj se je dogodil v družini Ribariča Ivana iz Vodic pri Pulju. Ribarič je odšel na obisk najprej k svojemu bratu v Pulju, nato pa še k bratu v Juršiče. Ko se je vračal domov, ga je do smrti

mor Manče spadajo, daroval Nebeskemu svojo drugo sv. opravilo. — Vojaške vaje so se začele 11. septembra po vsem Goriškem. — V Trstu je umrl kapitan Matej Bole. — Na Občinah je preminul trgovec Ivan Zerjal. — Mrtvo so našli v Novakih Marijo Peternej. — V nedeljo, 12. septembra ob treh zjutraj je v vasici Čekave nad Osekom pri Gorici udržal v hiši že priletna vdove Terezije Smet maskiran olčjenje, zgrabil ubogo ženo, še preden se je prav zavedla in skočila s postelje, za grlo in jo začel daviti, medtem ko ji je z eno roko mašil usta. Zahteval je od svoje do smrti prestrašene žrtev denar. Revi ni kazalo drugega, kakor da se je vdala. Vstala je in razkazovala roparju vso svojo hišo. Ropar je vse prevhral in prevrgel, prebrskal vse predale in pretipal vse obleke, načel pa ni ničesar. Zadovoljil se je končno z edinimi desetimi litrami, ki jih je imela žena v denarnici, in nato z devnikom, ki ga je v zadnjem hipu pograbil in zginil v noč. Smetova je hitela na ves klicat sosedje, toda bilo je prepozno. O roparju ni bilo nobene sledi.

AUSTRIJA

s Kancler pritrjuje, a je brez moči. S političnega zborovanja v Smiliju so poslali mladi naši akademiki kanclerju brzjavni pozdrav in v posebnem pismu spomenico, iz katere posnemamo sledeče odstavke: »Mi mladi slovenski koroški akademiki smo morali na sebi občutiti posledice šolskega, ki prezira materno govorno. Le če je dom staršev v stanu, da popravi škodo, izhajajočo iz potvrdjene šolske vzgoje, si more mladina pridobiti potrebljeno zpoplošno izobrazbo. Koroška ljudska šola je dvojezična samo še za uradne letopise, v resnici pa je po jeziku nemška in po duhu nemško-nacionalna, četudi je pojavilo v 90 v poštovih prihajajočih šol v šolskem letu 1936-37 okrog 12.000 otrok iz slovensko govorečih in samo okrog 2000 otrok iz nemško govorečih družin. Tudi mi slovenski akademiki se zavdamo potrebe, da se slovenska mladina priuči državnega jezika. Ne moremo pa razumeti, kako naj se utrdi značaj slovenskega otroka, če se prezrejo nравne vrednote šolskega pouka v materinem jeziku in v duhu prirojene narodnosti.« V posebnem odstavku navaja spomenica potrebo izobraženstva, ki bo razumelo in tudi zastopalo težnje svojega ljudstva. — Na brzjav in spomenico je kancler odgovoril s prisrčnim, pritrdilnim odzivom.

s Razno. V Lobniku pri Železni Kapli je umrla Marija Kogoj pd. Veglova. — V Dobrili vasi so pokopali dolgoletnega organista Jožeta Ilgovca. — 37 letni Janez Andrejač je sekal v Zingarci les. Pri sekjanju je nesrečno spodrsnil, ostra veja se mu je zapicila v trebuhi in ga težko ranila. — V St. Vidu v Podjuni so pokopali 82 letnega posestnika Šimna Pekić.

NEMČIJA

s Hitler je ponovno govoril. Ob zaključku hitlerjevskega kongresa v Nürnbergu je povedal sedanji vodja nemškega naroda tudi sledeče: Med silnim odobravanjem je Hitler tudi govoril o židih in rekel, da so demokratične države središče židovske agitacije. Ljudska fronta lomi vso odpornost demokracij proti boljševizmu in končni izid ne more biti drugega kot boljševiška revolucija. — Govorec o Španiji je rekel, da bo ime generala Franca zmeraj predstavljalo pravega zastopnika pra-

ve Španije. Nato je rekel, da so politične misli in politična temeljna načela čisto notranje-politična vprašanja posameznih držav. Nacionalna Španija hoče obvarovati Španijo pred boljševizmom, ki je mednaroden in ki širi revolucijo v druge države. — Nato je Hitler zagovarjal sodelovanje evropskih držav, ki nimajo med seboj nobenih razlogov za sovraštvo. V svojem govoru je Hitler še enkrat zanimal vsako možnost kakšne nove usmeritve nemške politike. Narodni socializem odbija vse židovske in boljševiške poskuse. Narodni socializem se bo potrudil, da se zavaruje pred vsemi nevarnostmi in v tujini naj se tega dobro zavedajo. Narodno-socialistična država si je ustvarila orožje, ki lahko s počastno hitrostjo odbije vse poskuse iz tujine. Svet ve, da smo bili dobri vojaki. Danes smo že boljši. Narodni socializem se bo boril bolj kot pa nekdanja Nemčija. Hitler je končal svoj govor s temi besedami: Vsi, ki ste se udeležili teh veličastnih dni, čutite, da se izpojinejo želje tisočletij, molitve brezživilnih rodov in vera naših velikih ljudi. Nemški narod je upostavil svoje germansko cesarstvo.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Dr. Beneš o svoji cerkveni politiki. Nedavno je predsednik češkoslovaške republike Eduard Beneš obiskal slovaško prestolnico Bratislavu. Pri tej prilики je podal o svoji cerkveni politiki sledečo zanimivo izjavo: »Po mojem mišljenju je v 20. stoletju vsak napad na vero zastarel in nemoderen. Tak napad je znal slabosti ter dujevne in kulturne zaostalosti. Smatram za največji uspeh svoje zunanjine politike zaključitev sporazuma z Vatikanom, imenovanje slovaških škofov in ustavnitev nove nadškofoške. Vse to sem napravil, da vrнем Slovakinu njih verski mir. S tem sem jim hotel podati tudi jamstvo, da bom

vedno pazil na njih želje in potrebe. — Tako dr. Beneš, ki je velik mož. Kako pa dela za mir znaci balkanski pritlikavci? Zalostna jim majka!

AMERIKA

» To in ono. V Moon Run Pa je umrla Ana Butja roj. Hamovec iz Stare Vrhnik. — V Clevelandu je preminul Jos. Bradač iz Velike Lese pri Štični. — Ely Minu je odšel v večnost 82 letni krojač Josip Švajger, doma nekje iz Bele Krajine. — V Ely Minu je zapustila solzno dolino Marija Pohe iz Crnomlja.

DROBNE NOVICE

Sneg je zapadel po nekaterih predelih srednje in južne Francije.

22. otroka je rodila ciganka na cesti v madžarski Bacskeres; oba zdrava.

60.000 rudarjev je začelo stavkat v Angliji.

Veliki protijudevski nemiri so bili zadnje dni po vsam Poljskem.

Iz višine 6000 metrov je skočil te dni v Viterbergu italijanski letalski general Valle.

V vsaki divizijski kitajske južne vojske je po 20 sovjetskih višjih častnikov za učitelje.

450 primerov kolere so našeli zadnje dni v řangajskih francoskih četrtih na Kitajskem.

Dansko kraljico so operirali, ker so se ji zapletla čreva.

V Abesiniji je zadela kap generala fašistske vojske Carinija, ki se je zelo proslavil pri zavzetju Abesinije.

Vsi nemški državni uradniki bodo morali dajati svoje otroke edino le v državne hole. Lepa svoboda!

Pri občinskih volitvah v ameriškem Nju-Jorku je zmagal stari župan Italijan La Guardia.

Vodice. Med važnim dogodki v tem letu je bila lepa proslava majniške deklaracije, ki ji je najlepši sijaj dala mladina, enotno oblečeni fantje in dekleta, godba ter gasile. Učiteljata nismo videli. Dan za tem pa se je zopet zbrala fara pri sprejetemu prevzetenemu, ki je prišel našim malim delit zakrsnemu svete birmi. Konec junija je prišel za naše fantje — člane Fantovskega odseka — praznik in obenem dan zmage! V Celje so postali tekmovalno vrsto, ki je pri tekmaši dosegla prvo mesto v nižjem oddelku in s tem pokal ljubljanskega župana. Poleg njih je šla na celjski tabor se velika skupina drugih fantov, ter tako imela priliko slišati, ko se je privi v zgodovini pred tisoči športne publike oznanjevalo ime Vodic, kot imen znakovano telovadne vrste, imela pa je tudi srečo poslušati operoko našega velikega kneza dr. Jegliča. Za vse te je bil celjski tabor nepozabno doživetje. Udeležila naše fare pri dr. Jegličevem pogrebu je bila nad vse častna. Teden kasneje je bil spet praznik naših fantov in mladine: nad 150 se jih je udeležilo tabora katoliške gorenjske mladine v Kranju; dane 25. julija pa se je spet skoraj vse naše prosvetno članstvo udeležilo tabora v Mengšu, kjer so nastopili tudi naši telovadci. — Vrsto teh vedrih praznikov pa je prekinil temen dan ob priliku moravškega tabora. Mnogo fantov in vsi telovadci so šli na tabor, opoldne pa se je pripeljalo že 25 naših mladcev. Ko so v Moravških vodilih konje v hlev, je kobili na gladkem tisku spodrsnilo ter si je zlomila nogo. Najžalostenje pri tem je, da se gotovi ljudje v domači fari razširili govorice o popolnoma napačnih vzrokih nesreče s prozornim namenom, obrekovali voznika in naše fantje. In še tole bi omenili: Prav te in slične sprijatelje je skrbelo, koliko morajo prosvetni členi zapraviti po vseh teh taborih in priedelivah. — Mar ni škoda denarja v teh težkih časih? — Hm! — Nekeje v svetem pismu je zgodba o ganiljivi Judeževi skribi za reweke! Not Ampak skrib teh prosvetnih prijateljev ni tak, Bog obvarui! — Tole bi dodali: Zdi se in bo menda to čisto težna domneva, da teh skrbnih pokroviteljev prav nič ne briga, koliko limonad je spil prosvetni član na taboru, marvej jimi služijo take skrbi in obravnavanje le zato, da umažejo in če mogoče osmešijo prosvetnike. — Naših članov razne opazke in nepriznani pogledi prav nič ne motijo, marvej le potrjujejo, da so na pravi poti.

RAZNO

L. Ganghofer:

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

16

Na goli, z gosto prašumo obdani kopij Mrtolovca je plapolal v tih noči živ zborni ogenj. Njegovi zublji so obleveli star suh hrast, ob katerem je med koreniami stal obdelan, z mahom in skrotovljenim bršljanom bohotno obrasel kamen. Zar ognja je švigel s svojo avtohtobo po travnati goljavi, na kateri so posamezno in v skupinah stali ali ležali na veču pozvani možje, eni molče, drugi v polglasnem razgovoru. Vedno še so se prikazovali, od vseh strani prihajajoči, novi zborovaleci iz temne hostie in se potihoma pozdravljali ali molče stiskali roke že zbranim možem.

Poleg ognja je stal Ajgel, večar, in je od suhljadi, ki so mu jo v narčah prinašali ljudje, polagal vejo za vejo v požrešni plamen. Pred kamnom, na katerem sta ležala županov nož in kropilo iz brinovih vejej, sta sedela oba sodina, Kaganhart in Kepeleker; med njima je ležal šop tankih bukovih šib, ki sta jih razrezovala na kratke drobljance; po enega sta puščala vedno v temni skorji, vsakega sledenega sta obelila. Ne daleč stran od obeh mož je s spetimi nogami ležal v travi črn kocast kozel in poleg njega petelin z zvezanimi nogami in perutnicami.

V tem ko se je žar zbornega ognja že mešal s svečijo vzhajajoče polne lune, je prišel med zadnjimi Šenaveri. Bil je resen v obraz in je težko dihal. Ajgel in sodina so mu stopili nasproti in mu segli v roko; potem so se približali tudi drugi, da bi pozdravili župana.

»Mnogo vas vidim, a enega pogrešam!« je dejal. »Kaj je Zigenot, ribič?«

»Bil je prvi, ki je prišel,« je odvrnil Ajgel in počkal proti dreverju. Tam je sedel ribič v senči nizkoveznjate smreke, meč čez kolena, obraz pritisajoč v dlani. Župan se je nameril proti njemu, toda Ajgel ga je prikel za rokav in zaščetal: »Melinjev nil! Se mi je kar zdelo.« Komaj je bil izgovoril, ko so je pojavila iz gozda četa tihih mož, do trideset po številu, ki jih je vodil belolasi starec; stari Runot je bil, svobodnjak iz Lindalta, melinjski rihtar.

»Prišli so!« se je olajšano oddahnil župan in stopil prihajajočim nasproti. »Dolgo se mudite, možje! Luza že dozurja v ščip za polnoč. Poglejte: hrastova senca sekta žrtveni kamen!«

»Pri Hřeniku smo se zbiral,« je odvrnil starec, »in čakali na nekoga, ki ga ni hotelo biti odnikoder. In je vendar najvrlejši med namle!«

»Koga imas v mislih?«

»Našega vrlega brata Hiltišalka.«

»Ne more priti, kdor ni pozvan!« je dejal župan.

Prestrašen je položil Runot roko Šenaverju na laket, dočim je četa Melinjev začela nejevoljno mrmljati. »Župan, to si slabo ukrenil!«

»Ne, Runot, delal sem, kakor ukazuje postava in navada! Ako je sklicano večer zoper nekoga v Gadenu, ne vabimo nanj njegovega očeta in ne brata, nikogar od njegove krvi in njegovega doma. Danes sem pa sklical večer zoper samostance, ki so prišli k nam v dolino.« Mrmrajoč nemir je preletel v krogu zbrane može, zakaj marsikateri je čul s to besedo zdaj prvikrat, da so menih prišli. »Hiltišalka nisem vabil, ker je bogoslužec in brat bogoslužev; tako sem torej ravnal po postavi in navadi.« Ugovarjanje Melinjev ni hotelo potihnit. Nejevoljen je

Vodiška kronika

PO DOMOVINI

Se en teden misijonske razstave „Indija“

Da se omogoči obisk ljudem z deželo, bo indijska misijonska razstava odprtja še od nedelje, 12. septembra do nedelje, 26. septembra vsak dan dopoldne od 9–12 in popoldne od 3–6 zvečer. Vhod bo ob poti skozi drevored pri misijonskem paviljonu »G«. Vstopna 2 din., skupine in šole po 1 din. — Vabimo vse misijonske prijatelje od blizu in daleč, da to pričočnost porabijo ter si ogledajo razstavo.

Prosvetni tabor na Igu

Prosvetni tabor na Igu bo 26. septembra. — Preložiti smo morali tabor zaradi nepredvidenih ovir. Vrši se z istim sporedom. V primerni dežji bo zborovanje po masi v dvorani in prav tako popoldanski televodni nastop. Na taboru govorita minister dr. Krek in Miloš Starč.

Vsi na tabor v St. Janž!

V nedelje, 26. septembra priredi trehansko okrožje tabor v spomin Janeza Evangelista Kreka v St. Janžu na Dolenskem. Je to ena največjih prireditiv v letosnjem letu na Dolenskem. Zato je dolžnost vseh, da se poklonimo spomini velikega pokojnika, ki je pred 20 leti umrl v tem kraju. Da ga ni ugrabilo kruta smrt, bi danes tvoja usoda slovenski kinet bila gotovo bolj rožnata. Saj je živel samo svojemu narodu, zase ni zahteval nič, vse je dal nam Slovencem, kar je prenogel njegov veliki duh.

V nedeljo bo pokazala naša mladina, da je zajela mnogo iz njegove bogate razpuščine, ne denarja, saj ga sam nikdar ni imel, ker je vse dal njim, ki jih je ljubil kakor oče: revnim in zatiranim. Bogata je njegova duševna razpuščina, njegove ideje. Hodi draga mladina po potih, ki ti jih je na začrtal!

Spored tabora je bogat: Ob desetih sv. maha na prostem, nato velik ljudski tabor na istem prostoru. Javljeni so odlični govorniki in predstavniki slovenskega naroda. Popoldne so litanje,

nato tekme: telovadba. Med telovadbo je pester vmesni spored. Na koncu prosta zabava, ki pa bo čim krajsa in dostojnejša.

V nedeljo vsi v St. Janž. Naj bo mirenska dolina ona, ki bo znova včula nas za one ideale, h katerim nas je vodil os, ki je v lepi mirenski dolini umrl. — Slava Jan. Evang. Kreku!

† Zupnik Martin Škerjanec

Včeraj, 20. septembra dopoldne je umrl v Kandiji pri Novem mestu vprok. župnik Martin Škerjanec. Pokojni se je rodil v Križah na Gorenjskem dne 8. novembra 1870 in bil v mašniku posvečen dne 25. julija 1895. Kot kapelan je služboval v Trnovem na Krasu, v Zagorju ob Savi, na Jesenicah in v Moravčah, kot kurat v Harijah na Notranjskem. Nato je bil osem let župnik na Prenu. Od L. 1916 do 1919 je bil vojaški župnik pri raznih oddelkih avstrijske armade. Se je ob prevaruti 17. pešpolku upril v Tirolah, je pokoinik postal celo poveljnički 17. pešpolku, s katerim skupaj je bil v Italiji ujet. Nekaj mesecov je bil tudi vojaški kurat v bojih na Koroskem. L. 1919 je prišel za župnika na Rako, kjer je ostal 12 let, do svoje upokojitve, na kar se je preselil v zagrebško nadškofijo in bil župni upravitelj v Sveticah pri Jaškovem. — Naj v miru počival.

Iz raznih krajev

Slovenci v Zagrebu. Kočar bi presojal društveno življenje zagrebških Slovencev samo po dopisih, ki jih redko posiljam v slovenske časnike, nas ne bi prav ocenil. smo namreč menjena, da je bolje delati kot o sebi pisati, in da se nazadnje vsaka stvar tudi ne more obečati na veliki zvon. O nekaterih dogodkih pa vendar hočemo sporočiti svojim bratom in sestram v Sloveniji in po širšem svetu: da smo tudi letos 15. avgusta imeli večernice v prelepi cerkvi pri sv. Ksaveriju, kjer je pokopan veliki župnik Slovenec dr. A. Mahnič; v nedeljo 12. septembra pa smo zopet imeli pri svetem Roku novomušnika č. g. Volaska in č. g. Janeža, naš gospod Jože pa je z nekaterimi Rokovi, ki jih

dvgnili Senaver sivo glavo. »Ako mislite, da sem krivo vršil svojo službo — čež štiri mesece se leto obnovil Potem si izvolite drugega župana! A danes se držim svelično v rokah, in kdor bi se hotel upirati, tegu pozovem pred zbornim sodiščem! Krenil je v kamnu, ki ga je v mesečini sekala brastova senca, in segel po nož. »Luna je dozorela v ščip! Več je odpriol Sosečani, razvrstite selec!«

V tem ko je Ajgel neti plapolajči ogenj, so se zbrali možje v ločene skupine. Okoli Kepelekerje so se postavili sosedje iz Senava in Unteršajtajnovega lesa, okoli Runota oni iz Melinjega loga, od Zadnjega jezera, Svarcuka in Tavbenlaka, okoli kovača Ilzankera možje iz Engedina in Strube, okoli Hohgarterja oni iz Ašava in Lojpla, okoli Grajnvalderja gorjanci z Gela in Untersberka. Zigenot ribič je stal sam.

»Večar je zaklical župan. »Pojdi naokoli in prestej glasove!« Od ene skupine je stopal Ajgel do druge. Ko so je vrnili k županu, jo dejal: »Sto in štiri sem pozval — sto in tri sem naštel, enega ni!«

Zupan je pljunil na zemljo. »Kakor tudi mu je ime, in naj bi bila moja lastna kri, nihče mu ne bodi prijatelj, slednji mu bodi sovražnik! Ce zajde v stisko, ga ne bo nihče otemal, če ga doleti bolečina, ga ne bo nihče tolažil! Osramočen naj bo!«

»Osramočen naj bo!« je zavpilo sto glasov naokrog. »Večar, razglasil njegovo ime!«

Ajgel se je obotavil, »Stari Gobi!«

Mrmranje je preletelo skupine zbranih mož. Med Senavci je pa dejal Šapbacher: »Ako bi bil vedel, da je Gobi, ga ne bi prekinjal. Na njegovo belo glavo je padlo že toliko hudega, da ni na njej za sramoto nobenega prostora več!«

Ajgel je pobral s taim petelinom in mu razvezal noge in perutnice. Kokot je zakrilil in zagrakal, ko ga je vzel

ni opažalo dekle, poromač k Mariji v Bistrici, ki je znana tudi Slovencem. — Prvo nedeljo v oktobru pa bomo z ljudsko igro »Crna ženac začeli letosnjo igralsko sezono. Igralci se skrbno pripravljajo in vse vabimo, da se priredejo udeležijo!

Kosova polje. Dragi »Domoljub«, dovoli tudi nam malo kotiček. Letos smo imeli srednje dobro žetev; ostalo nam bu par sto kilogramov pšenice za prodajo. Ali velika je razlika v ceni med Vojvodino in nam. Mi smo tukaj dvakrat udarjeni: prvič, ker tukaj daje hektar komaj toliko kakor v Vojvodini eno jutro; drugič, ker tukajšnji žitni trgovci plačajo po 40 din manj za metreski stot pšenice nego oziroma v Vojvodini. Tukaj je te dni cena pšenici od 100 do 130 din. v Vojvodini pa 160 do 170 din za 100 kilogramov. Tukaj je v splošnem vsake leto ena, izjema je leto, ko luhko redemo, da je ravno primereno dežja. Zato so tudi pridelki obilnejši. Eno je, kar nas boli, in ecer da se zemlja ni pravico delila. Eni so dobili več zemlje kakor jima pa postavi gre, a drugi manj kakor postava veleva. Ves prošnje in pritožbe nič ne pomagajo. Zelesti bi bilo, da bi se merodajni za te malo bolj zanimali. Ni čudno, da se dogaja, da zaradi tega tudi uboju, kakor oni z dne 12. septembra v goštih na postaji Kosova polje. Semkaj naj bi prišli slovenki izkoreninjeni, da bodo lahko avodomelsni. Ta jih ne bo vzaemila en glas zvona ne glas vesti. Kar so oni zavrgli, mi želimo ohraniti in poziviti Veemogočni, da bi se nam pošterfil!

St. Jernej. Nisamemo navado tožiti nad slabimi letinami. Navadno nam je naredila veliko škodo suša, letos pa poplave. Ob Krki so vse njive bile že izkrat pod vodo, enkrat tako, kakor že nad deset let ne. Ajo je prvo deževje v juliju po mnogih njivah kar odneslo. Na njivi, kjer je lani arazio 50 mernikov pšenice, je letos vsa ajda splavala po vodi. Podobno je v vseh vasih ob Krki. Presimo davčno upravo, da upošteva ogromno škodo in odpisne davke. — Iz zadrege si je pomagal nekdo tudi pri nas s tem, da je začel ponarejati 20 dinarske kovanice. Pa je imel smol — Med mojim in tvojim ne zna ločiti nadlebuidna mladina, ki se je lotila grozdja. Zasadjen je bil 16 letni tanj, ki bi bil gotovo boljši, fe bi hodil v dobro družbo. Poljskih tativ je pa ogromno, da bi bilo res najbolje stalno stražiti vrtote in njive. — Zakonski stan si je izvolila Türk Nežika in Maharoča, ter je odšla s svojim možem Zupančičem Antonom v Djevdjelijo, kjer služuje kot ornatnik. Cerkveni peki želimo obile sreče in božjega blagoslova. —

župan v roke. »Ker nosi petelinje ime, mora grahati!« je dejal Senaver. »Kdor je pa videl goretji zborni ogenj, mora znati molčati, ko napoči jutro.« Z levico je privzidnili krilečega in grakajočega potelina. »Poglej ogenj in umolkni!« V hipu je zavihtel nož, cdsekal ptici glavo od telesa in jo vrgel na tla. Curek je brizgnil iz vrata, petelin se je brez glave in fotofajoč še nekajkrati opotek sem in tja. Ko je padel mrtv na zemljo, ga je pobral Kepeleker, mu izdril pero, dal petelin naprej in si zataknil pero za kapo. Kakor on, so storili za njim vsi: Ajgel, kateremu je prišel petelin zadnjemu v roke, je vrgel oskubljeno ptico v ogenj.

»Kdor je govoril v zborni noči, naj molči podnevi,« je zaklical župan, »ali pa bo umrl, preden se luna zopeti obnovi v ščip! Možje, dvignite roke in prisegite!«

Vse roke so se dvignile, samo ena ne. Ko je vrgel petelin v ogenj, je stopil Ajgel preblizu plamena, tako da se mu je vnel rob njegovega sivega gunja; zato je moral zdaj z obema rokama gasiti.

»Sodina,« je vprašal župan, »ali ni med zborovalci nobenega nepoklicanega učesa?«

Kaganhart in Kepeleker sta stopila naprej in sprengovorila, menjajo se eden z drugim: »Gluha je noč, in lez zapuščen. Ogledajta sva si sleherni vrh, pretaknila sleherni grm. Na tristo korakov v razdaljo gro krog, straže stoje in vanj ne pusti nikogar, ki ni bil pozvan, naj človek bo ali žival, naj las ga pokriva ali perotic!«

»Potem se skleunimo in posvet, možje, za naš blagor, z moško besedo in moško razsodbo. Dve poti ležita pred nami, ena je prava in druga je kriva, ognimo se krive in krenimo po pravi, da obvarujemo škodo in stiske svoj dom, ženó in družino, svoje posle, hlev in živino! Možje, le sem na žrtvišču!« Na tesno se je strnil krog okoli ognja in brasta, sodina sta pa dvignila kozla na žrtveni kamen.

obdržati denar, bi moral priznati, da ga je plačal. Zato je bil rajši tisto in izročil listnico. Bankovci, ki jih je počeni kupili, so bili namreč pravi in zato jih res ne bi nihče ločil itd.

Razglednice vsega sveta zbirajo Dunajčan dr. Richter. Nabranih ima doslej nad 200.000 razglednic iz vseh krajev sveta. Svojo galerijo rad razkazuje in posebnikom lahko v slikah pričoveduje o lepoti po vsej zemlji razstrešnih krajev. Tam lahko vidijo slike mesta Godthaa na grönlandskem otoku, Belsunda na skrajnem severu, korejska, indijska in australiska mesta, na tisoče različnih razglednic imen Richter z avstrijskimi mestami. Poleg pokrajinskih razglednic ima tudi portrete in zgodovinske slike, nič manj zanimivo od prvih. Kot uradnik statističnega urada si je Dunajčan galerijo lepo uredlil in jo katalogiziral. Posebnikom tudi ne pozabi omeniti, da je izumitelj razglednic Avstrijec H. v. Stephan.

Kako živi angleška kraljevska rodbina. Preprostite, kot si mislimo. Kot najvišji državni

Dne 16. sept. je bilo pri nas premovanje za konje in govejo živino. Na dirkališču je bilo prigruženih 59 konj in 7 kobil. Od teh je bilo premjite 46. Zastopnik banatske uprave je pojavil konjerece, da skrbijo za čim boljši naravnaj. Doma se bodo zredili prvočini žrebci, da jih ne bo država v incenzemtu kupovala za drag dobar. Ocenjevalna komisija se je odločila, da odkupi za državno žrebčarno dveletnega žrebeča od Pinarja Franca iz Ostroga. Tudi je že več drugih določenih, da jih prevzame država. Da se zboljša pasma, so že lani prideli s selekcijo in je bilo tudi letos že več kobil sprejetih v rodovnik. — Hvaležni smo banski upravi, ki hoče dati bentjerjskemu konju tisti steves, kot ga je užival pred vojsko. Konjereci, vi se pa ravnavate točno po navodilih, ki vam jih banovina daje po svojih strokovnjakih! — Tudi na sejnišču je bilo ta dan živahno. Člani živinorejske udruge so prigrali 47 krav, 3 telice, 11 mladje živine in 2 bika. Očena je bila stroga in sta prejela prvo oceno samo dva bika in dve telice, vsa ostala živina drugo in tretjo oceno. Pokazalo se je, da živinoreci polagajo premalo važnosti na mlado živino. Zato ni zadostnih uspehov. Mnogi člani ne pozajajo važnosti mlečne kontrole. Zastopnik banske uprave je dal živinorecem navodilo za predhodje, da bodo na prihodnje premovanje prigrali z rodovniškimi krvavami tudi že lep nov zarod. Zdi se, da je premalo zanimanja med živinoreci. Živinoreci, pristopite k zadruži, če hočete zboljšati svojo živino in s tem svoje gospodarstvo. — V nedeljo vsi na Gorjanec, kjer bo jesensko žganje. Ob desetih bo sv. maša.

St. Vid na Del. V soboto, 18. septembra je umrl v Beču pri St. Vidi na Dolenskem Zajec Jože v 78. letu starosti. Zanj je šel s svojim sinom gospodarjem koest semensko detejo. Ko je pa prišel domov, mu je postalo slabo in je hitro izdihnil. Bil je 6 let župan nekdajne občine Zagorica, ki je sedaj priključena občini Veliki Gaber. Bil je priden gospodar in globoko veren. — Mir njegovi duši!

Velesovo. Na rožnovensko nedeljo, to je 3. oktobra, bo tu večji romarski shod. Iz Ljubljane nas obiše tedaj g. konzistorialni svetnik Janez Kalan, ki bo imel več cerkevih govorov in pomagal pri spovedovanju. Prav bi bilo, da pride čim več takih romarjev, ki bodo prejeli sv. zakramente, ker bo za to dan prilika celo dopoldne. — V kratkem se pritoči pri župni cerkvi dela za vpljavajo električne. Ker je cerkev tako velika, župnija pa primoroma najhna, ne bodo mogli farani plačati vseh

streškov za električno instalacijo. Najbolj idealno bi bilo, ko bi se našel en sam tako poštovovalni dobrotnik in bi vse te stroške sam plačal — a ga ne najdemo nikjer. Zato bo treba poslati daleč neskoraj prijatelje in častilce Matere Božje v Velenovem, da bi z večjimi prispevki pripomogli, da se to lepo svetišče enkrat za vseči oskrbi z zadostno električno razsvetljavo. Darovi naj se pošljajo na župni urad.

Raka pri Krškem. V visoki starosti 82 let je odšla v boljšo domovino Marija Hočvar iz Zubkovja. Ravno pred 20 leti ji je takrat razsajajoča griza ugrabila moža, sedaj je pa še sama odšla

NOVI GROBOVI

d Ne vemo ne ure ne dneva. V Stožicah pri Ljubljani je umrl zvaničnik drž. železnice v pokoju Ivan Čibej. — V Novem mestu je preminul urar Fabjan Dore. — V Škofji Loki so pokopali Nikolajko Kramar, roj. Urbančič, vdomo po šolskem upravitelju. — No Pobrežju pri Mariboru so dali v grob soprogro uradnika v domne uprave Frasico Kramarjevo. — Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je zapustil solzno dolino lesni trgovec Miloš Skačej. — V Senju je umrl mladi duhovnik g. Zvonko Benzia. — V Žalcu so izročili materi zemlji truplo Ivanke Turnškove, bivše gospodinje v Žalskem župnišču. — V Zagrebu je umrla Nada Mihovilovićeva, žena glavnega urednika »Novosti«, po rodu Slovenka iz Trsta. — V Mariboru so dali v grob mesarskega mojstra Miška Tavčarja. — V Ovsijah na Gorenjskem so pokopali posestnika iz Rovt Jožeta Solarja. — V Zagrebu je umrl dr. Marij Matulič, urednik znanega katoliškega časopisa »Hrvatske straže«. — V Ljubljani so umrli: posestnik in sejllarski mojster Franc Wisjan, soprogata veterinarskega poslovnika v pok. Elizabeta Grčar, kapitan Franc Bezljaj, upokojeni drž. železničar 80 letni Ivan Indof in 86 letna Marija Gerzincič, roj. Legovič. — Daj jim Gospod večni mir!

za njim. Na Mikotah pa se je po operaciji poslovil od svojih komaj 27 letnih kraja Anton Ercek. Dasi pa so letih mlad, mu je bila stalna spremjevalka bolezni. Bil je že pekrat operiran. Večna luč! — Uvodničar zadnjo »Domoljubovec« številke je zajel svoje izvajanje prav iz ljudske duše. Ves kmetski živej se pridružuje njegovemu zaključku, želeč si že skoraj boljši časov.

Preska. 16. sept. je umrl v Zlebeh, župnija Preska, upokojeni železnički čuvaj Janez Bergant v 74. letu svoje starosti. Rajniki je bil pošten, krčanski mož, zares praktičen katoličan, zato spomovan prav od vseh brez izjem. Naj uživa plačilo pri Bogu za svoja obilna dobra dela!

Moravče. Nejevolj na Trnovo, katere smo izrasili v zadnjem »Domoljubu«, se je neprizakovano ohladila. G. Janez so se na višjo odredbo spet vrnil. Vrnil je prijubljenega gospoda iz zvala nepopisano veselje. Fantje so jim hiteli naproti na kolesih in novica, ki se je skirila od vasi do vasi, nam je budiha željo, naj bi g. Janez ostali med nami še dolga, dolga leta. — Razen nekaterih načinov moravške doline ni morela letos hude vremenske nezgode. Vzlije temu pa je letina slaba. Žita smo pridelali polovico manj kakor druga leta. Želje so nam pošire gosenice; krompir pričenja gneti ter ga objedajo podzemeljski sovražniki. Sadja je ponekod obilo, a je po kakovosti slabša. Otave je dovolj, pa je ne moremo posušiti. Živina je ne mara žrtvi in boleha. — Pri graditvi nove ceste v peški kotlini se je prejšnji teden prispel nesreča delavec Kofolu. Meč je bil zaposlen pri raztrejovanju kamnja. Ko je prišel na nabojo, se ni pravočasno odstranil. Nanj je bušnilo kamnje, pomešano s prstjo. Oblezal je z znatnimi poškodbami po rokah in nogah, pa tudi po obrazu.

Sv. Helena. Dne 2. septembra je bil ustanovni občni zbor našega Fantovskega odseka. Zbora se je udeležilo lepo število fantov in mož. V njih sredi smo opazili, kakor po navadi, domača mladinoljuba gg. župnika Riharja in upok. Šolskega uprav. Igliča. Novi odbor nam je porek, da bo odeck častno vršil svoje prevažne naloge, zavedajoč se dolžnosti, ki jih prevzema, in spominjajoč se besed, ki jih je zaklical pred dvema letoma po dokončani duhovni zaslužnjencnosti naš voditelj dr. Korošec. — Fant, vstanil Prosveta križankar, osvobojena verig. Te kljče na delo! In danes nam pa kljče: »Zarja avobode na našem prosvetnem nebuh viseko ejo iz vsem svojim čarom! Fantje, na dan, na plan!« Redni fantovski sestanki v zimski sezoni se prično v četek,

urednik mora kralj več ur vsakega dne prebili pri svojih poklicnih poslih, kraljica pa nosi vso skri za gospodinjstvo in sama odreja glavne vsekdnevne posebnosti v kuhinji in na vrtu. Vrtnarstvo je kraljevski dvojici posebno pri sreči, kralj rad dela na vrtu, kraljica pa se posveča najrajdji rožam. Princezini sta v strogi vzgoji, kralj in kraljica posebno pazita na njuno versto vzgojo. Princeza Elizabeta, ljubljanka Anžežje, že počaja v šolo in se tam uči jezikov, zemljepisa in še drugih ved. Ni namreč izključeno, da bo nekoč zasedla prestol svojega očeta. Odličiu in zabavi so posvečeni večeri, ko poslušajo godbo, čitajo knjige in se kratkočasijo po načinu ostalih zemljjanov.

Dober odgovor. »Ali ne veste, da ordiniram le do petih?« — »Jaz že vam, a tisti pes, ki me je ugnriljil ob pol šestih, pa ni vedel.«

Meda nekaj in sedaj

Se vedno prevladuje naklonjenost do vitkega stana pri ženskah in nekatere ženske se ne ustrežijo nobenega truda, da si obdrže ali pa dosežejo vitek stan.

Tedaj je zaprežil župan, da so Melinjci stali na strani, ločeno od drugih. »Melinjci, le sem na žrtvišče!«

Toda stari Runot je zapri s kljukačo pot svojim sedom in je odkimal. »Ravnaj se s svojimi, kakor miniliš, da je dobro in prav in navada od davnina. Nihče vam tega ne bo branil. Pa tudi nam naj nihče ne brani, da se ravnamo po svoji navadi, ko gre za to, da obverujemo škode in stiske svoj dom, ženč in družino, svoje posle, hlev in živino!« Starce je zasadil kljukačo v zemljo, padel na kolena in sklenil roke. In okrog njega so pokleknili možje iz Melinjega loga, in svetli žar ognja je prebegaval po ujihovih obrazih in se jim zcalil v očeh, ki so jih upirali proti mesečnosvetlemu nebu.

Nemir in mrmaranje je zajelo vrste vseh drugih in razburjenost je še narasla, ko je krenil proti Melinjcem tudi Zigenot in poleg starega Runota upognil kolena. »Ribič!« je jeknil župan, in njegova roka, ki je že nastavila nož kozlu na vrat, se je tresla.

Kazalo je, da hoče slediti za ribičem še Grajvalder; toda na pol pota je obeta, se popraskal za ušesom, poškilib proti klečečim in se obrnil z očmi zopet proti žrvenemu kamnu. Ajgel, ki je držal zvezanega kozla, je sunil s komolcem Kepelekerja in dejal s hripanjem glasom: »Poperimi, sodin, da si oprostim roke — pot imam le tja!«

»Večar,« je zavpil tedaj župan, »drži trdno!« In z urno roko je prerezal živali vrat, medtem ko so Melinjci polglasno zapeli svojo pobožno pesem:

»Naš dobit Oče, ti naš Bog,
obvaruj stisk nas in nadlog!
Ti bramba si in štit v sili,
pomagaj nam, Gospod premil!«

Ko žuboreč studenec je tekla kri čez kamen. Župan je pomočil brinovo vejico v topli potočič in poškropil s kapljami hrastovo deblo. »Naj teče kri, da nam pomorejo streškov za električno instalacijo. Najbolj idealno bi bilo, ko bi se našel en sam tako poštovovalni dobrotnik in bi vse te stroške sam plačal — a ga ne najdemo nikjer. Zato bo treba poslati daleč neskoraj prijatelje in častilce Matere Božje v Velenovem, da bi z večjimi prispevki pripomogli, da se to lepo svetišče enkrat za vseči oskrbi z zadostno električno razsvetljavo. Darovi naj se pošljajo na župni urad.

Raka pri Krškem. V visoki starosti 82 let je odšla v boljšo domovino Marija Hočvar iz Zubkovja. Ravno pred 20 leti ji je takrat razsajajoča griza ugrabila moža, sedaj je pa še sama odšla

za njim. Na Mikotah pa se je po operaciji poslovil od svojih komaj 27 letnih kraja Anton Ercek. Dasi pa so letih mlad, mu je bila stalna spremjevalka bolezni. Bil je že pekrat operiran. Večna luč!

Uvodničar zadnjo »Domoljubovec« številke je zajel svoje izvajanje prav iz ljudske duše. Ves kmetski živej se pridružuje njegovemu zaključku, želeč si že skoraj boljši časov.

Preska. 16. sept. je umrl v Zlebeh, župnija Preska, upokojeni železnički čuvaj Janez Bergant v 74. letu svoje starosti. Rajniki je bil pošten, krčanski mož, zares praktičen katoličan, zato spomovan prav od vseh brez izjem. Naj uživa plačilo pri Bogu za svoja obilna dobra dela!

Moravče. Nejevolj na Trnovo, katere smo izrasili v zadnjem »Domoljubu«, se je neprizakovano ohladila. G. Janez so se na višjo odredbo spet vrnil. Vrnil je prijubljenega gospoda iz zvala nepopisano veselje. Fantje so jim hiteli naproti na kolesih in novica, ki se je skirila od vasi do vasi, nam je budiha željo, naj bi g. Janez ostali med nami še dolga, dolga leta. — Razen nekaterih načinov moravške doline ni morela letos hude vremenske nezgode. Vzlije temu pa je letina slaba. Žita smo pridelali polovico manj kakor druga leta. Želje so nam pošire gosenice; krompir pričenja gneti ter ga objedajo podzemeljski sovražniki. Sadja je ponekod obilo, a je po kakovosti slabša. Otave je dovolj, pa je ne moremo posušiti. Živina je ne mara žrtvi in boleha. — Pri graditvi nove ceste v peški kotlini se je prejšnji teden prispel nesreča delavec Kofolu. Meč je bil zaposlen pri raztrejovanju kamnja. Ko je prišel na nabojo, se ni pravočasno odstranil. Nanj je bušnilo kamnje, pomešano s prstjo. Oblezal je z znatnimi poškodbami po rokah in nogah, pa tudi po obrazu.

Sv. Helena. Dne 2. septembra je bil ustanovni občni zbor našega Fantovskega odseka. Zbora se je udeležilo lepo število fantov in mož. V njih sredi smo opazili, kakor po navadi, domača mladinoljuba gg. župnika Riharja in upok. Šolskega uprav. Igliča. Novi odbor nam je porek, da bo odeck častno vršil svoje prevažne naloge, zavedajoč se dolžnosti, ki jih prevzema, in spominjajoč se besed, ki jih je zaklical pred dvema letoma po dokončani duhovni zaslužnjencnosti naš voditelj dr. Korošec. — Fant, vstanil Prosveta križankar, osvobojena verig. Te kljče na delo! In danes nam pa kljče: »Zarja avobode na našem prosvetnem nebuh viseko ejo iz vsem svojim čarom! Fantje, na dan, na plan!« Redni fantovski sestanki v zimski sezoni se prično v četek,

dobre moči! Zopet je pomočil kropilo. »Naj teče kri, da zbeže od tod vse zle moči!«

V tem ko je stopil župan k ognju, je vedno glasneje odmevala pesem Melinjev:

»Naš dobit Oče, ti naš Bog,

spomni svojih se otrok,

in vzemi nas iz solz doline

k Sebi gor v nebes višinc!«

Pesem je utihnila, in razlegel se je županov glas:

»Ogenj razsvetljuje, ogenj očiščuje! Vrgel je okrvavljenno kropilo v ogenj; črn slopec dima je skalil svetli plamen — toda ognjeni zublji so hitro použili kadeče se vejice in zopet čisto zaplapali.

»Zdaj, možje, se sklenimo v posvet o naši usodil!«

Pred žrvenim kamnom se je spustil župan na hrastovo korenino, in v polkrogu je poleg okoli njega vseh sto mož, sodina sta med tem odirala kozla na meh, Ajgel je pa poleg ognja postavljal nad kupom žerjavice vilice za raženj. Zakrožile so majolike z medico, njihovi leseni pokrovi so ropotali, možje so si mrmrajoče napivali in se zahvaljevali.

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj in za njegove sinove sta zakupnina in davek, kar je svobodna paša za kravo. In zato se morajo postaviti po robu samostancem, kakor plančar volkovom. Zastražili so že tudi Lokijev kamen in prepovedali les okoli kloštra.«

Glasno je začel govoriti župan, počasi, kakor da tehta sleherno besedo. Svojo lastno sodbo je že tajil in je molčal o razgovoru, ki ga je imel z njim gospod Vace. Govoril je o zaobljubi, ki jo je bila storila gospa Adelhajda na smrtni postelji, in o samostancih, ki so prišli in grade zdaj klošter pri Lokijevem kamnu. »Po pismih in poslatih so res gospodje v Gadenu, toda gospod Vace živi v svojem trdnem gradu in ima oblast. In on se noče umakniti s svojega mesta in ne dati Gadenu iz rok. Zanj

dne 30. septembra, ob 8 zvečer in se bodo tako nadaljevali vsek četrtek. Na dnevnem redu bodo zanimive točke po starem gosu: Zdrava duša v zdravem telesu — Fantje, udeležujte se ordinacij takastkov, udeležujte se jih z isto izkrenostjo, kar kjer ste se v tem polje udeleževali način taborov v bližnjih in daljših krajih, kjer ste s svojimi telovadnimi nastopi delali čast sebi in svoji fari.

Si Ožbolt. Pokojeli smo v nedeljo, 12. sept. Medvedovo staro mater. Pogreb priča kako je bila pokojna med vadčani prijubljivana. Trpela je velikol. Bila je osem let na bolniški postelji — vdana v voljo božjo je prenestala hude bolezni. Tega trpljenja jo je resil Bog in vzel k sebi v nebesa. Pokoj blagi žen! — Zadnji čas smo prenovili zunanjost naše cerkve in zvonik. Zupljanji so pridno prispevali, da so se kriti stroški. ostalo je še nekaj dolga, okoli 650 din. in upamo, da bodo vsi radi še toliko dali, da plačemo ta dolg. — Na nekaj ne smemo pozabiti, namesto na Baragove senčenje. Farami, vse moramo žrtvovati za skupno slvar! Zakaj, skoči po posamezniških duhovnikov, so zlasti male župnije, kot naša, v nevarnosti, da ne dobe dončevanja v svoje sredo. — H kmetu naj še dostavimo, da 26. septembra pride k nam g. p. Odilo, znani slovenski misijonar, da nas zopet utrdi v sklepih sv. misijona in nekoliko izpregovori o farnem življenju. To nedeljo bo dvojna božja služba.

Z južne zemlje

Lahko si mislite, da smo z zanimanjem prisluškivali novicam o konkordatu iz domovine one dneve, ko so se po Belgradu vrstili burni dogodki. Seveda smo zvedeli vse že naslednji dan, ker novice hodijo bolj hitro čez lujo, kot so prišle moje knjige, ki sem jih posiljal pred mojim odhodom iz domovine in sem jih šele po 19 mesecih potovanja srečno dobil.

Tudi o smrti nadškofa Jegliča smo nesli že drugi dan in kratko notico. Podrobnejše smo zvedeli iz radijskega poročila, ki ga poslušamo vsak mesec dvakrat in se sedaj čez Berlin prav dobro sliši.

Med cerkevnimi novicami naj spomnjam dogodek dvojnega žagnanja ob prvi obletinci na Avellanedi in na Saavedri. Na Avellanedi smo imeli res velik lep praznik. Ne le v cerkvi, tudi v dvorano smo šli in so priredili pevci igriče »Kjer ljubezen, tam je Bog« in mnogo deklamacij.

W. Hauff — L.O.:

Pravljice

»Verjemite mi, gospod lovec, je dejal, da ne jokam iz strahu pred temi razbojniki ali iz bojazni pred to zanikarno kočo, ne, vse drugačna skrb me teži! Kako lahko pozabi grofica, kar sem ji v hitriči povedal, in potem me bodo imeli za tatu in izgubljen bom za vednolc!«

»Pa kaj te vendar tako plasi?« vpraša lovec, ki se ni mogel načuditi vedenju mladeniča, ki je bil doslej tako pogumen in močan.

»Poslušajte in pritrđil mi boste,« odgovori Feliks. »Moj oče je bil spretan zlatar v Norimbergu in moja mati je prej služila pri imenitni goope kot hišna; ko se je poročila z mojim očetom, ji je napravila grofica, pri kateri je bila v službi, lepo balo. Mojim staršem je bila vedno naklonjena in ko sem se jaz rodil, me je držala pri krstu in me bogato obdarila. Ko pa sta mi oče in mati kmalu drug za drugim umrila in sem ostal popolnoma sam in zapuščen na svetu in bi bil moral priti v sirotišnico, je izvedela gospa botra za našo nesrečo, se zavzela zame in me dala v vzgojevališče; in ko sem bil zadost star, mi je pisala, ali se ne bi hotel učiti četovne obrite. Vesel sem pritrđil in tako me je dala v uk nekemu mojstru v Regensburgu. Bil sem spretten za delo in kmalu sem se toliko izučil, da mi je mojster lahko da! izpričevalo in sem se mogel pripravljati za potovanje. O tem sem posiljal gospe botri in takoj mi je odgovorila, da mi bo dala denar za na pot ona. Poleg tega mi je poslala prekrasne dragulje in zahvalovala, da jih vdelam v lep nakit, ki naj ji ga potem

in že kaž, tako da je bila stvar kar zanimiva. Najbolj zanimiv je bil pa prasiček, ki ga je za glavni dobitek srečevala na račnu spekul nač Uroša, ki sune ga vsi hoteli za večerjo...«

Na Saavedri smo prazovali pa 1. avgusta. Ni bilo tako slovesno, toda bilo je lepo. Posebno zapeli so prijetno.

Og spomin na pokojnega Jegliča smo se zbrali 15. avgusta na Paternalu, kjer je g. Kastelic v govoru predstavil vzviseeno podobo pokojnega.

Najpomembnejši dogodek pa je bila prireditev slovenske šole dne 23. avgusta. Ob lepi udeležbi so stopili pred občinstvo naši mali, ki so nas prav razveselili. Zal da je življenje bolj resna stvar, kot lepa pesem in ob vsem veselju, ki smo ga ob prireditvi doživeli, nas je tišči skrb, kako to našlo še vzdruževanje.

Pa imamo tudi političnih novic vsake vrste. Volitve! To ni kar si bodil! Doma se je govorilo o »koritih«. Tekaj pomeni iste »sire«. In lep kos finjega sira, to je dobra stvar, in tako velik hleb, kot je predsedniška plača! Zato je veliko tistih, ki trdijo, da so najmožnejši za predsednika angleške republike in na vso moč kričijo z vseh zidov in z neštetimi govorčimi avtomobili, ki kričijo po mestu.

Oni dan sem stopil na živinsko razstavo. Krasne živali sem videl prej naslikane v časopisu in kar razčel sem si videti, kakuge lepega bikra in kravce, ker štvari, katere gonijo kot zalekarice z mlekom po mestu so le ponizne bajatarske kravice. Danes bom pač nekaj lepege videl, tako sem si misil. Pa sem našel — bušake. Pa je že menda takva vrsta za to zemljo, ker sicer bi na družbi najboljši ždiorstvene ne dosegel 400-tisoč din in shereford 350 tisoč din. Sicer je na živinčetu končaj en tisoč din... Tudi konji in svinje in ovce so na razstavi. Rekord je dosegel oven novozelandske pasme, prodan za 180.000 din. Najbolj glasna od vsega je je kurje razstava. — Kokšči in petelin so najbrž v skrbih, da jih ne bi povabilni in imajo neprestano »wander«. En čas pojo, en čas se kregajo... po kurje pač.

Sedaj se z zimo prepričamo, kar ne umakne se. Letos je bila dolga in huda. Snega pa seveda ni pokazala. Tu dala je dolgo sušo. Šest tednov je bilo brez dežja.

Naj je mnoge pozdrave pošljem v imenu vseh našin. Hladnik Janez.

V vsako hišo »Domoljuba«!

sam prinesem kot vzorec svoje spremnosti, nakar prejemem denar za potovanje. Svoje gospe botre svoj živ dan nisem videl in lahko si mislite, kako sem se veselil, da jo spoznam. Dan in noč sem imel opravka z nakitom, da je bil naposled tako lep in lichen, da je celo mojster strmel. Ko je bil dovršen, sem vse skrbno spravil na dno svojega nahrbinika, se poslovil od mojstra in ubral pot proti gradu gospe botre. Tu so prišli, je nadaljeval s solzami v očeh, »ti nemarneži in mi podrli vso moje nade. Zakaj če vaša gospa grofica nakit izgubi ali pozabi, kar sem ji rekel, in borni nahrbnik proč vrže, kako naj stopim potem pred svojo milostivo gospo botro? S čim naj se izkažem? Kako naj dragulje nadomestim? In potem je tudi denar za potovanje izgubljen in jaz ji bom veljal za nehvaležneža, ki zaupano blago lahkomiselnoddaja v tuje roke. In slednjič — ali mi bodo verjeli, če jim pripovedujem o čudnem dogodku?«

»Nič se vam ni treba dati,« odvrne lovec. »Mislil, da je vaš nakit pri grofici dobro spravljen; pa če bi ga tudi izgubila, bi ga svojemu rešitelju gotovo nadomestila in izstavila potrdilo o teh dogodkih.«

— Zdaj vas za nekaj ur zapustiva, zakaj resnično potrebni smo spanja in po naporih te noči ga boste tudi vi potrebovali. Potem pa bomo v razgovoru za nekaj časa pozabili svojo nesrečo, ali bolje, mislili na beg.«

Odšla sta; Feliks je ostal sam in skušal ubogati lovčev nasvet.

Ko je prišel čez nekaj ur lovec s študentom nazaj, je videl, da je njegov mladi prijatelj bolj pri moči in bolj živahen kakor poprej. Pripovedoval je zlatarju, da mu je poglavjar naročil, naj vso skrb posveti

RADIO LJUBLJANA

od 23. septembra do 30. septembra 1937.

Vsek dan: 12 Plošča, 12.45 Vreme, poročila, 13 Cas, spored, obvestila 13.15 Plošča, 14 Vreme, borca, 18 in 22 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Cetrtek, 23. septembra: 13.15 Radijski orkester (Plošča); 18.40 Slovensčina za Slovence; 19.30 Natura; 19.50 Deset minut zabave; 20 Sekatet »Mladost«; 20.45 Plošča; 21 Radijski orkester; 22.15 Radijski jazz — Petek, 24. septembra: 18 Ruski sekstet; 18.40 Rdeči križ in sančarjanstvo; 19.30 Nacionalna ura; 19.50 Novice o izseljencih; 20 Domäna zabava; 21 Prenos iz Zagreba; 22.30 Angleški plusči — Sobota, 25. septembra: 18 Radijski orkester; 18.40 Potrebnava javna dela v dravski banovini; 19.30 Nacionalna ura; 19.50 Pregled spored; 20 O raznjeni politiki; 20.30 Vesela reporta; 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 26. septembra: 8 Kmečki trio; 9 Cas, poročila, spored; 9.15 Plošča; 9.45 Veseli govor; 10 Prenos cerkevne glasbe; 11 Otroška ura; 11.30 Promenadni koncert; 17 Kmetijska ura; 17.30 Koncert lahkhe glasbe; 19.30 Nacionalna ura; 20 Prenos iz Praga; 22.15 Radijski jazz — Ponedeljek, 27. septembra: 18 Koncert radijskega orkestra; 18.40 Pogled v bodočo sezono; 19.30 Natura; 19.50 Zapirinasti; 20 Moravčeva ura; 22.15 Prelövčevi zamospevi. — Torek, 28. septembra: 13.15 Koncert radijskega orkestra; 18 Dvorakovska dela; 18.40 Glasbeni spored v prihodnjem letu; 19.30 Natura; 19.50 Deset minut zabave; 20 Violinski koncert; 20.40 Orgelski koncert; 21 Koncert radijskega orkestra; 22.15 »Fantje na vasi.« — Sredo, 29. septembra: 13 Ruski sekstet; 18.40 Mladinski spored prihodnjega leta; 19.30 Natura; 19.50 Šah; 20 Veder lahkhe glasbe; 22.15 Plošča.

DOBRO ČTIVO

k Sedem vino ali sadjevec. Spisal M. Ilumek, založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani leta 1917. Cena izvoda je 10 din. Knjiga je prirejena po najmožnejših virih in lastnih izkušnjah. Nudi bogata navodila, kako se sadjevec izdeluje, kako z njim ravnamo, da dobimo okusno, zdravo in stanovitno pičajo. Knjiga se pede tudi z izdelavko kisa in vprave sadnih tropin, da ne pridejo v nič; opremljen je z 42 podobrami. Vsem sadjarjem je izvrstno brošuro najtoplje priporočamo!

RAZNO

Najstarejši časnik na svetu. V kitajskem mestu Peking, ki se sedaj imenuje Peiping, izhaja časopis, ki je pač najstarejši časopis na svetu. List je prvič izšel leta 1100 po Kristusu ter je bil dolga stoletja uradno glasilo kitajskoga glavnega mesta Peking. List nosi naslov »King Post. Vendar Ta isti ni izhajal v obliki časopisa, kakor izhaja danes, pač pa je takrat izhajal v obliki kujige. Ta knjiga je obsegala 12 listov, dolgih po 15, širokih po 10 cm. Vsaka stran je imela po 7 stolpcov, vsak stolpec pa po 14 vrstic. List je bil ovit v rumenkast ovoj. Sčasoma pa se je list spremnil, tako da sedaj izhaja kakor vsak moderni list.

Lev bi kmalu raztrgal pastorja. Bivši episkopalni duhovnik Davidson, ki je bil radi govorivih nerdenosti suspendiran iz cerkve, še vedno žari okrog. Nedavno je v mestu Skgneš, kjer kažejo publike razne zverine in živali, hotel pokazati, da zna on s svojo besedo in nastopom uplivati na leve, da mu

Nekaj o zadovoljstvu

Neka stara povest pripoveduje, da je v daljni deželi živel kralj, ki je smrtnovarno zbolel. Počitali so zdravnike, pa niso mogli bolnemu kralju prav nič pomagati. Ljudstvo je jokalo in molilo za priljubljenega vladarja, pa molitev ni bila uslušana. Boleznen je bila vedno hujša, tako da so izgubili vsak upanje, da bi kralj ozdravel. Tedaj pa je prišel v kraljevo palačo puščavnik, ki je naslovil dokaj čudno zdravilo. Rekel je, da bo kralj takoj ozdravel, kadar hitro bo oblekel srajco zadovoljnega in srečnega človeka. Kraljevi služabniki so takoj šli po svetu iskat tako srajco. Najprvo so potrkišali na vrata nekega bogataša, ker so pač misili, da bosta tu doma sreča in zadovoljstvo. Prosili so za njegovo srajco, da bi jo ponesli kralju. Bogatin jim je pa odgovoril: »Desarja vam dan, kolikor hotete, a moja srajca mu ne bo koristila v vručila zdravja, ker jaz kljub vsemu bogastvu, ki ga imam, nisem zadovoljen in srečen. Služabniki so žalostni odšli in poiskali nekega lahkoživeca, ki se je s svojimi tovarisi pogosto veselil, zabaval in popival dolgo v noč.« Daj nam svojo srajco,« so umetki, »šli si govorila srečen in zadovoljen.« Toda na jum je odgovoril: »Res je, mnogo se zahavam in razveseljujem in pogosto popivam pozno v noč, a srečen in zadovoljen pa kljub temu nisem.« Služabniki so odšli, ne da bi kaj opravili. Tako je šlo več dni zapored. Že so se vrakali proti domu, pa so na travniku poleg ceste zapazili razigranega pastirčka, ki je krave pasel. Videti je bil vesel in zadovoljen, saj je venomer prepeval in vriskal. Šli so k njemu in ga vprašali, če je srečen in zadovoljen. Ubogi, a vendar veseli pastirček jum je odgovoril: »Zakaj bi pa vendar ne bil srečen in zadovoljen, saj mi ničesar ne manjka.« Služabniki so pa rekli: »Ce je tako, potem pa nam hitro daj svojo srajco, da jo ponesemo kralju in ga tako rešimo gotovo smrti.« Pastirček jum pa pravi: »Sem brez srajce in je vam ne morem dati.« Služabniki so žalostni odšli domov in kralj je moral umreti.

Kaj neki hoče ta zgodba povedati? Povedati hoče da, da kmet, čeprav živi mnogokrat v več skromnih razmerah, more biti vendar srečen in zadovoljen. Poudarjam, more biti srečen. Resnica je, da mnogo kmetov v danačiji dobi le težko shaja na svojem gruntu, ko se morajo boriti z neštečimi težkočasmi. Mnoga kmečka domove tarejo doigri in so na robu propada. Mnogi živijo načrtnost pomanjkanju. Toda res je pa na drugi

Koliko stane Solea kožna nega?

Dnevni strošek se sploh ne da izraziti — tako malenkostna je vstopica za razumno in smotorno kožno nego. Dobite celo mnogo dražja toaletna mila, toda samo Solea milo z aktivnim lecitinom je znaustveno tako ustavljen, da na najprimernejši način dopoljuje Solea krema.

Pri tem pa to ni nikaka „grenka medicina“, ne, to je nasprotno čudovito lepo in trajno dišeče toaletno milo, ki daje izredno obilno peno in temeljito čisti. In Solea krema s kolesterinom, ki krepi kožo? Poskusite! Ena sama velika doza zadostuje tudi pri največji uporabi (masaža celega telesa po kopeli!) za več tednov. Mlada, napeta in voljna koža — ali morda vaše zdravje ni vredno tega malega izdatka?

SOLEA
Milo in krema

V VSAKO KATOLISKO HISO SPADA KATOLISKI ČASOPIS!

postanje pokorni. Šel je v levovo kleško ter začel levo pridigati, da bi dočkal kar je trdil, rekoč, da je Daniel v njegovem času leve na ta način podredil svoji volji. Kompaj pa je Davidson zelo govorili in delati kretanje z rokami, je lev zarjal in se zagnal vanj, ga pogori in začel trgati in mikastiti. Vmes je skočilo 16 letno dekle Sommer, ki je nastavljena kot pazična v proslorih ter je z blizcem odgnala levo z na tleh ležečega in že hudo obgrizeanca bivšega pastorja. Davidson se je zdaj gotovo prepričal, da on ni Daniel in da sodobni lev si drugačen, kakor pa levi v Danielovi dobi.

Denar je »deževalac«. Zadnjo nedeljo v juliju je doživelno mesto Winnipeg v Ameriki izredno veselo presenečenje. Kar se ni že nikjer na svetu dogodilo, zgodilo se je ta dan v Winnipegu: mesto so pokrivali gosti obiski in iz njih so pričeli naskrat padati dolari. Namah so se napoinile ceste z ljudmi in staro in mlado je lovilo »dežek« v obliki petdolarških bankovcev. Ta žudec pa kmalu pojasnil. Mill-

dami; čez nekaj minut bo prinesla ena izmed žensk, ki so jih bili videli med kožami, milostivi grofici kavo in se ji ponudila za postrežnico. Sklenili so, da ne bodo sprejeli te uslužnosti zato, da bi ostali nemoteni; ko je torej prišla, stara grda ciganka, postavila zajtrk prednje in s prijaznim režanjem vprašala, ali bi še lahko s čim postregla, ji je Feliks pomignil, naj odide, ko pa se je le še obotavljala, jo je lovec nagnal iz kože. Nato je pripovedoval študent dalje, kaj sta še videla od roparskega taborišča. »Koča, v kateri stanujete, prelepa gospa grofica,« je dejal, »je bila menda prvotno za poglavljarko določena. Ni sicer prostorna, a je lepša od drugih. Razen te je še šest drugih, v katerih stanujejo ženske in otroci, kajti roparjev je doma redko več nego šest mož. Eden stoji nedaleč od te koče na straži, drugi spodaj na poti, ki vodi navzgor, tretji pa oprezuje zgoraj ob vhodu v kobilino. Vsaki dve uri jih zamenjajo ostali trije. Vsak ima poleg sebe dva velika psa in vsi so tako čuječi, da ni mogoče stopiti iz koče, ne da bi zalaiali. Nimam nobenega upanja, da bi se mogli prekrasti skozi.«

»Ne delajte me žalostnega, ko mi je spanje vilo novega poguma,« odvrne Feliks; »nikar še ne obupajte in če se bojite, da bi se izdali, govorimo rajš o čem drugem in se nikar že vnaprej ne vdajajmo skrbem in žalosti. Gospod študent, v krčni sta začeli nekaj pripovedovati, nadaljujte sedaj, zakaj česa je dovolj za kramljanje.«

»Saj se komaj spominjam, kaj je bilo,« odgovori mladi mož.

»Pripovedovali ste pravljico o mrzlem sreču in ste nehal tam, ko sta postavila krčmar in drugi igralec ogljarjevega Petra pred vrača.«

»Dobro, zdaj sem se zopet domisli,« odvrne študent, »no, če hočete dalje poslušati, bom nadaljeval.«

MRZLO SRCE.

Drugi del.

Ko je šel Peter v ponedeljek zjutraj v steklarino, so bili tam ne samo njegovi delavci, ampak tudi drugi ljudje, ki jih človek ne vidi rad, namreč sodni izvrševalci in trije sluge. Sodni izvrševalci je vočil Peteru dobro jutro in ga vprašal, kako je spal, potem pa je izvlekel dolg seznamek, ki je vseboval Petrove upnike. »Ali morete plačati ali ne?« je vprašal izvrševalec s strogin pogledom. »Kar kratko povejte, zakaj ne morem se dolgo muditi, do mesta so debele tri ure.« Tedaj je Peter obupal, priznal, da nima ničesar več in prepustil izvrševalcu, da je cenil hišo in dvorišče, steklarino in hlev, vozove in konje; in ko so sodni sluge in izvrševalci hodili okoli in prekušali in emili, si je mislil: do Jelove gore ni daleč; če mi ni mal i pomagal, bom pa z velikim poskusil. Tekel je proti Jelovi gori tako hitro, kakor bi mu bili sodni sluge za petami. Ko je dirjal mimo prostora, kjer je prvič govoril s Steklenčkom, mu je bilo, kakor bi ga zadrževala nevidna roka, toda on se je s silo pognal in tekel dalje do meje, ki si jo je bil od poprej dobro zapomnil. In komaj je bil, skoraj brez sape, zaklical: »Holandski Goran! Gospod Holandski Goran!« je že tudi pred njim stal orjaški splavar s svojim drogom.

»Ali si vendar prišel?« je dejal s smehom. »Ali so ti hoteli kožo sleči in prodati tvojim upnikom? No, le pomiri se; vse tvoja gorje prihaša, kakor rečeno, od malega Steklenčka, separatista iti

strani, da mnogo kmetov noče priznati in uvideti, da so vendar srečni, ker pripadajo kmečkemu stanu in so torej lahko zadovoljni. Seveda, če kdo ceni in meri svojo srečo samo po tem, koliko denarja ima, potem na kmetih ne bo tako kmalu prišel na svoj račun. Če pa ima človek še na čem drugem veselje in ne samo na denarju, potem bo načel na kmetih veliko preje svojo srečo in zadovoljstvo, karor v kakšnem drugem poklicu.

Kaj pa dela kmetu srečnega in zadovoljnega?

Prvo, kar more kruta napraviti srečnega in zadovoljnega, je njegovi domačija in stalnost. V njegovi bliži je nekoč stala zibelka in v isti hiši bo kmet mrtv nekoč ležal v krsti. Kmetova hiša je videla in doživel veselo in žalostne trenutke gospodarjevega življenja. Zaradi tega je kmet na svojo hišo bolj navezan, karor na najboljšega prijatelja.

Travnik, njive in gozdove je kmet poddeloval od svojih staršev in dedov. Delo in varčnost rodiljev sta jih zapustila njemu. Kar pa si je kmečki gospodar sam pridobil, si je moral prislužiti s težkim delom in naporem. Vse upanje in vse skrb kmetove so položene v grun. Kmetova duša je na grun in domačijo tako navezana, karor na svoje predike. Zato nekateri pravijo, da ima grun korenine do pekla. Kmet je na svojem gruntu stanjen, je karor kralj na Betajnovi in zato je tudi svoboden, bolj karor drugi stanovi. Njemu se ne more primeriti, da bi ga z ministrskim dekretem premestili v tuje kraje ali ga vrgli kratkomalo na cesto. Mnogo ljudi v drugih stanovih nima svojega doma, domačije in svojega grunta. Oni prebivajo sedaj tu, kmalu zato pa na popolnoma drugem kraju. Nimajo koščka zemlje, niti majhnega vrtička, kjer bi mogli prideleti malo solate, krompirja, petršiljka in drugih prepotrebnih reči. Ljudje brez doma so podobni izkorenjenim drevesom, ki nimajo stalnega mesta. Dovolj vraka je, da kmet ljubi svoj dom in da je v svojem stanu zadovoljen. Kmetje skrbite, da bodo vaši domovi lepo oskrbovani in prijetni, potem boste imeli še večje veselje na njih. Ceprav mora kmet velikokrat težko delati in skrajno varčevati, pr se tolaži s tem, da gre predvsem za njegov lasten dom. Skrbite tudi, da boste svoje domove nekoč izročili svojim otrokom, to je svoji lastni krv. Ta misel vas bo boddila in dajala pogum tudi pri najtežem delu.

Ceprav kmečko življenje zahteva veliko truda in napora, ima vendar neko sigurnost, katere druge niso. To se je prav posebno jasno pokazalo v času inflacije denarja. Bili se ljudje, ki so imeli

težke tisočake po bankat in hranilnicah, a so na mali obubožali. Denar propade, a grunt in njegova vrednost pa ostaneva.

Kmet nadalje ni nikdar brezposeln, saj ima raje preveč dela, karor premalo. V splošnem kmetu tudi ni treba stradati. Če grunt ni zadolžen, živi kmet vendar dokaj srečno in zadovoljno.

Kmečko ljudstvo je obvarovano pred marsičem slabim, dočim mestni človek ni. Žal pa prihaja marsikaj siabega iz most tudi na kmete, karor nevera, nenavnost, pretirana moda in še mnogo drugih slabih stvari. Vendar je pa resnica, da se more na kmetih mnogo lepo živeti in tudi lepo umreti karor v mestu.

Velika prednost kmečkega življenja sta zdravje in raznolikost dela. Kmetu ni potreba delati in vse dan preživeti po zatožilih in zapršenih tovarniških dvoranah, on dela z malimi izjemami na svežem zraku in soncu. Saj ni nobena skrivnost, če povemo, da je po nekaterih tovarnah polovico delavcev in delavk okuženih od jetike. In kako izčrpa tovarniško delo delavce in delavke. Dokler so delali doma na polju in travnikih, so bili rdeči in polni zdravja; ko so pa prišli v tovarno, misleč, da si bodo lažje služili svoj vsakdanji kruh, so pa začeli postajati bledušči, upadli in izmognani. Kmet opravlja svoje dele sedaj v hlevu, potem na travniku, nato na njivi, potem zopet v gozdu, torej neprestano menjavanje, kar pač blažilno vpliva na glavo in srce. Neprimereno lepe in prijaznejše delo ima kmet, karor tovarniški delavec, ki stoji leta in leta pri istem stroju takoreč na njega prikljenjen, karor žival v voz. Leta in leta straze stroju na isti način, z istimi gibi in prijemi. Takšno delo postane strašno duhomorno, ker ne pozna prav nikakih sprememb. Kmet pa dela na živem gruntu, in sicer ne za tuja, marveč za svojo lastno družino. Ceprav kmet ne prejme za svoje delo teklično plačilo, karor ga prejme tovarniški de-

lavec, bi se vendar kmet kmalu naveličal takšnega duhomornega dela. Star kmet je rekel: »Zelo mnogo sem pretrpel na svojem gruntu, toda, če bi bile mogoče še enkrat priti na svet, bi ne hotel biti nitesar drugega, karor zopot kmet.« To je pravo pojmovanje kmečkega stanu.

Klub težkemu delu ima kmečko življenje neprimereno več veselja, karor ga ima kakšno drugo življenje. Žal, da kmečki ljudje pogosto nimajo prav nobenega smisla za to veselje. Kje je možno lepo dražinsko življenje, karor v kmečki hiši, kjer vsi skupaj delajo, se skupno trudijo in imajo isti cilj pred seboj, kako dvigniti domačijo. Kmet ima veselje nad svojo hišo, nad hlevom, nad živilo, nad zemljo, ki jo obdeluje v potu svojega obraza. Kmet ima svoje veselje spomladi, ko se narava prebudi iz zimskega spanja, veseli se, ko žanja, ko v jeseni spravlja sadeže pod streho in s ponosom gleda uspeh svojega težkega dela, kačeremu je Bog dal še svoj blagoslov. Kako neizrečeno lep je nedeljski popoldanski sprehod po njivah in travnikih. Kmetje, nikar ne spadaže med one, ki vidijo lepe stvari samo pri drugih ljudeh, samo v drugih stanovih, a za svječe latno veselje ste pa gihi in stepi. Bodite zadovoljni in veseli, da vas je Bog postavil za kmete. Pokažite svojim otrokom lepe in sončne strani kmečkega življenja, potem bodo vzbudili življenje in delo na kmetih in ne bodo sitili v tovarne.

Sv. pismo pripoveduje, da sta šla sv. Peter in sv. Janez nekček v tempelj. Pri tempeljskih vrati je sedel bolan mož, ki je prosil za milostino. Sv. Peter mu je pa rekel: »Zlata in srebra nimam, kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa nazareškega ti rečem: Vstani in pojdi!« Temu bolnemu možu je podoben kmečki stan v dandasnjih dneh. Tisoči in tisoči kmečkih ljudi, predvsem mladi iantje in dekleta, stegujejo svoje roke po zlatu in srebru in zato zapuščajo svoj dom, zapuščajo kmečko grudo in silijo v tovarne. Pač mislimo, da jim tamkaj ne bo treba toliko delati in da bodo bolj komodno živeli karor doma na kmetih. Vsem tem kličemo: Vstani in pojdi ter pomisli na ugodnosti in veselje kmečkega življenja. Kmečki človek ne sme nikdar izgubiti veselja za svoj poklic. Ce bo imel kmet veselje in pogum ter zaupanje v božje pomoč, potem kmečki stan ne bo propadel, marveč se bo utrijeval in rastel. Nič ne sme obupavati nad svojo kmetijo in morda sovražiti kmečko delo in ga celo prekinjati. Kmetje, ljubite svoj kmečki stan, saj ima vendar mnogo sončnih strani, potem boste srečni in zadovoljni, da je Bog vas izbral za kmete.

sp.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljemo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslav. tiskarna.

pobožnjaka. Če daruješ, moraš takoj izdatno podariti in ne tako karor ta stiskač. Zdaj pa, je nadaljeval in se obrnil proti gozdu, kar z menoj v mojo hišo, tam bova videla, če se pogodiva.

»Pogodiva?« je razmišljal Peter. »Kaj pa more zahtevati od mene, kaj bi mu neki megel prodati? Ali naj mu morda služim ali kaj boče?« Šla sta najprej po strmi gozdni stezi navzgor in stala nenačoma ob temni, globoki, prepadni kotlini. Holandski Goran je skočil po pečevju v globino, kakor bi bile udobne marmornate stopnice; Peter pa bil pri tem skoraj omedel. Ko je namreč oni prišel na dno, je začel rasti, da je postal velik kot cerkven stolp; stegnil je proti njemu roko, kot žrd dolgo, z dlano, široko kot miza v krčmi, in zaklical z glasom, ki je donel kvišku kot globok mrtvaški zvon: »Kar sédi na mojo roko in se oprimi prstov, pa ne boš padel.« Peter je trepetalj storil, kakor se je glasilo povelje, stopil na roko in se držal za velikanov palec.

Šlo je daleč in globoko dol, vendar se ni temnilo, kakor je Peter pričakoval; nasprotno, dnevna svetloba je v kotlini celo naraščala, tako da ni mogel dolgo gledati vanjo. Holandski Goran pa se je, čim je Peter prišel dol, zopet skrčil in stal sedaj v svoji navadni postavi pred hišo, ki je bila podobna bogatim kmeitskim hišam v Crnem lesu. Soba, v katero je stopil Peter, se ni prav nič razlikovala od sob drugih ljudi, le bolj samotna se je zdela.

Lesena stenska ura, velikanska lončena peč, široke klopi, orodje na policah je bilo kakor drugod. Goran mu je velel sesti za veliko mizo; potem je šel ven in kmalu zopet prišel z vrčem vina in kozarci. Natočil je in začela sta se razgovarjati; Holandski Goran je pripovedoval o posvetnih radostih, o tujih

deželah, lepih mestih in rekah, da je naposled Petra obšlo živo hrepnenje po vsem tem in je to Holandcu tudi odkrito razodel.

»Če si v vseh udih čuti moč in pogum, da bi se česa lotil, te je lahko nekoj udarcev neumnega srca spravilo v trepet; in potem žalitve, nesreča, le zakaj naj bi se pameten človek za to brigal? Ali si v glavi občutil, ko te je zadnjič nekdo imenoval sleparja in malopridneča? Ali te je bolel želodec, ko je prišel izvrševalec, da te vrže iz hiše? Povej, kaj te je bolelo?«

»Srce,« je dejal Peter in pritisnil roko na valujoče prsi; zakaj bilo mu je, kakor bi se mu srce plaho obračalo sem ter tja.

»Mnogo sto goldinarjev, ne zameri, si izmetal ničvrednim beračem in drugi sodrgi; kaj si imel od tega? Zeleli so ti blagoslova in zdravja na telesu; ali pa si bil za to kaj bolj zdrav? Za polovico zapravljenega denarja bi si bil lahko držal zdravnika. Blagoslov, kajpak lep blagoslov, če človeka zarubijo in vržejo na ceato! In kaj te je gnalo, da si segel v žep, kadar ti jo berač pomoli svoj razcapani klobuk? — Sree, vedno zopet srce in ne odi ne jezik ne roke ne noge, ampak srce; šlo ti je, kakor se prav pravi, prevede do srca.«

»Kako bi se pa bilo mogoče privaditi, da bi ne bilo več tako? Zdaj se na vse kriplje trudim, da bi zatrli utripanje, in vendar mi srce bije in me beli.«

»Ti seveda,« dé oni smerj, »ti uboga reva ne moreš nič storiti proti temu; a daj meni tisto komaj utripajoče stvar, pa boš videl, kako dobro ti bo polemo.«

»Vam, moje srce?« zavpije Peter z grozo. »Saj bi moral takoj umreti! Nikdar!«

jonar Horbak se je namrej ta dan ženil in da bi se ž njim veselili tudi njegovi rojaki, sc je dvignil z letalom v zrak in se skril za oblake, od koder je potem spuščal petdolarske bankovke.

Najlepši diamant se nahaja v Londonu. Izira baje iz Indije in je modre barve. Debel je okrog 2 cm in ga cenijo na 150.000 angli. funtov. Njegova posebnost je, da se lesketa v sto različnih modrih odtenkih, njegov blešč v sončnem žarku je očarljiv. Diamant se nahaja pri nekem draguljarju in ga tam straži poseben detektiv nad in dan. Diamantova privlačna sila na latove mora biti velika, ker so samo v zadnjih tednih prijeli dva sumljiva dolgorstnečka, ki sta se sukača okoli draguljarje.

Koliko pač človek v svojem življenju? Zdrav človek z dobrim tekonom poje in popije do 70. leta starosti okoli 150.000 funtov ali 75 ton jedi v tečdam in tekočem stanju. Če vzamemo, da tehta približno 150 funtov, točaj to je konča svojega življenja pojedel skoraj tisočkrat toliko, kakor tehta.

Stalin je sežgal svojo mater

Zalostna je bila usoda Katerine Dougašvili, matere sovjetskega tirana — samodržca Stalina. V južni Rusiji v Tiflisu sta bili starki na razpolago dve sobi. V nekem kotu je imela svete podobe, pred katerimi je vsak dan dolgo molila. Sla je dnevno tudi v cerkev; prva v njo in zadnja iz nje. Boljševiki so se razburjali. Poskušali so najprej z lepa, da bi starko odvrnili od cerkve. Pa ona je rekla: »Kmalu umrem. Prosim Boga, da mi oprosti grehe. Morda odpusti tudi mojemu nesrečnemu sinu.«

Rdečkarji so končno vsi zadevo javili Stalini. Ta jih je ukoril pa ne zato, ker niso pustili njegove matere pri miru, ampak zato, ker niso proti njej dovolj odločno nastopili. Kmalu je prišel iz Moskve ukaz, naj sivoško starko odvedejo v gore. Tam je Katarino Dougašvili napadla pljučnica. Prejem sv. zakramentov so ji prepovedali. Dne 4. maja letos je bila mrtva. Pogreb so opravili brez duhovnika. Stalina ni bilo poleg. Njeno pruženje za cerkveni pokop je brezravn samodržec brzjavno odklonil, cerkveno občino v Tiflisu policijsko razgnal, a njene predstavitelje je ukazal zapreti.

Stalinova mati je v oporočki prosila, da bi jo pokopali poleg ranjkega soprega in ji nad grobom postavili križ. Stalin skromne želje svoje matere ni upošteval. Dal je njeni truplo in tudi svojega, že prej umrela očeta upeljeti in pepel obeh poslati v Moskvo... .

DROBTINE

Prismode. Komunistična mladinska zveza iz Novosibirskega je zadnjic izdala 10 zapovedi za svoje člane. 1. Vedno pomni, da so duhovniki sovražniki države in komunizma. 2. Skrjaj spreobrnit svojo okolico h komunizmu, in ne pozabi: Stalin, ki je ruskemu narodu podaril ustavo, je prvi brezbožnik — ne le sovjetske unije — ampak večega sveta. 3. Skrjaj pripraviti svoje tovariste — ne s silo — pač pa z lepimi besedami, da ne bodo hodili več v cerkev. 4. Pazi, da v tvoji okolici ne obnenet duhovnega vohunstva in volumna načnani oblasti! 5. Skrbi za to, da bodo brezbožni spisi v mnogih izvodih razširjeni. 6. Veak dober komunist je tudi dober vojak; znati mora dobro strehati in poznati mora vojaško disciplino. 7. Odločno nastopi, če opaziš, da je tvoja okolica pod vplivom verskih ljudi. Če pa zapaziš, kako protidržavno gonijo, naznani to kar naravnost GPU. 8. Slepni brezbožniki mora biti dober čekist. Pažnja na varnost države je dolžnost vsakega brezbožnika. 9. Poznaj, kolikor moreš, z denarnimi prispevki brezbožniškemu gibanju. Ti prispevki so zlasti namenjeni onim inozemskim organizacijam, ki so zaradi razmer prisiljene, da morajo na skrivaj delovati. 10. Ce nis brezbožnik, tudi ne moreš biti dober komunist in ne dober sovjetski državljan. Misel brezbožništva je za vedno spojena s komunizmom in obe mičnosti skupaj tvorita še podlagi sovjetske oblasti in sovjetske zvez.

Društvo velikanov. Emile Catan, 2.15 m visok član neke potovalne cirkuške družine iz Bretagne, je dal pobudo in skuš organizirati vse one ljudi, ki merijo več kot dva metra. Ne dela to iz namena, da bi osnoval »društvo velikanov«, ampak so ga teku prisilili čisto drugi razlogi, ki jih bodo znali razumeti in odobriti tudi majhni ljudje. Kot potovalni umetnik in cirkuški akrobat je Catan namreč ugotovil, da ne more dobiti nikjer, niti v velikem mestu, kaj žele v majhnem, hotelu pri katerem bi lastnik misil na to, da so na svetu tudi ljudje, ki merijo več kot dva metra v višini. Tudi takci velikanov imajo priprosto željo, da bi se včasih lahko prijetno raztegnili in udobno zaspali na posteli. In tako nabira sedaj ta Catan včasih z namenom, da bi prisilili v skupni organizaciji hotelirje vsaj v večjih mestih, da bi dal napraviti večje postele, v katerih bi

lahko spali oni, ki so večji kot dva metra. Ker pa moderni hotelirji v Bretagni ne morejo uporabljati metod »saješčavnega Prokrusta, ki je mal vedno urediti dolžino človeka tako, da mu postelja ni bila niti predolga niti prekratka, se bodo pač moralni vdati navadu organiziranih velikanov in bodo za nje dali delati posebne postelje, kjer se bodo odpocili, kot navadni zemljani.

NAZNANILA

Duhovne vaje za dekleto se bodo sedaj na jesen zapet prvela na Mali Loka. Prvi tečaj bo od 9. oktobra do 18. oktobra. Lepo vas vabimo, da se duhovnih vaj udeležite. Gospodarske razmere se počasi boljšajo. En varok več, da se vas mnogo priglasi ter napolnilo »Dom Brezmadežne«. Oskrbnina za ves čas znaša 85 din. V to vso je že tudi všeta vožnja z avtobusom iz Ljubljane in nazaj. Priglasite se kar po dopisnici na naslov: »Dom Brezmadežne, Mali Loka pri Ljubljani, p. Domžale.«

Kmetijsko-gospodinjska šola v Kraju prične vsakoleti šestmesečni zimski tečaj dne 15. oktobra 1937. Čas, v katerem živimo, zahteva vedno več izobrazbe tudi od kmetijske žene in gospodinje. Nujno potrebno je, da se v najpotrebenejših gospodinjskih strokah izobrazi kmetiško dekle. In kje? V gospodinjski šoli, kjer se ji nudi poleg teoretičnega pouka tudi praksa — vaje v delu. Poučujejo šoleksestre v zvezi s strokovnimi učitelji. Teoretični pouk obsegata naslednje predmete: vrgojevanje, verouk, hranovalje, higieno, vinarstvo, živinorejo itd. V praksi pa se vadijo: kuhanje, kivali, servirati, peči krush, vkuhavati sadje itd. — Vsi učni prostori so zračni, svetli, moderno urejeni. Dekleta, priglasite se na naslov: Marijančič — Kranj.

Agrarna misel. Izšla je 18. Številka tega polmeseca za povzroči vasi in kmetijstva s tole vsebino: Dr. Milorad Nedeljković: Naša največja nadloga. M. R. Rakocetević: Za ekonomsko obnovu Hercegovine. S. P. Vučetić: O Skadarskem jezeru in njegovem izsušenju. Dr. M. Nedeljković: Kmetijski politiki o »Vasi in kmetijstvenem stanju. M. Ž. Šretenović: Vai za vas in v vas! Odinev v narodu. O delovanju društva. Vestl. Delovni program »Agrarne misli«. Agrarna misel izhaja redno dvanajst na mesec. Urednik dr. M. Nedeljković. Naročina samo 24 dinarjev na leto. Uredništvo in uprava v Belgradu, Toistojeva ulica 18.

ZA DOBRO VOLJO

»Čemu stojiš in zijaš,« je zarenčal motorist na fanta, ki je opazoval nesrečo. »Raje bi hitro stopil po zdravnika, da ponaga ponsrečenec.«

»Nemočo, gospod, ta ti ste ga povoril, je naureč naš zdravnik.« *

Stojan je moral prenodi v deželski gostilni in preden je šel spati, je vprašal natakarico, če imajo v sobah tekoče vodo.

»Ne več, odkar je streha popravljena,« je pojasnila natakarica.

Berta je nagovorila mater: »Mama, nekaj denarja bi rada za obliko. Recite ocetu, da mi ga dajo.«

Mati: »Reci mu sama. V par mesecih se po ročiš in zato je čas, da si pridobiš prakso, kako es za take stvari dobti denar od moških.« *

Potnika je založila noč in primoran je bil presočili v Budalah. Preden je šel k počitku, je strogo zabičeval gostilnitarju, da ga gotovo poklicje ob šestih, ker mora na vlak. Ob štirih zjutraj je trkalo na vrata: »Kdo pa trka zdaj ob tej uri, saj je še temo, je robant potaik.«

Gostilnigar pa je lepo mirno odvrnil: »Gospod, prišel sem vam povedati, da imate še dve ura časa za spanje.« *

Gasper je imel ženo, ki je bila povsod doma, samo doma je ni bilo nikoli. Zanimala se je za vse, samo gospodinstvo je zanemarjala. Nekoč je prišel domov in prav ko je premisljal, kaj bo za večero, je prihrunela od nekega zborovanja. »Dobri večer možek, naša stvar sijajno uspeva, po celi deželi bomo pomeldi.«

Gasper: »Prav, prav! Kar tu v kuhinji pričai s pomenjanjem.« *

Novo brinje semensko pšenico, rž, ječmen in zimsko grahorje dobitje najcenejše v javnih zkladiščih pri tvrdki FRAN POGAČNIK d. z o. z. LJUBLJANA Tyrševa (Dunajska) cesta Stev. 33

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor veja za enkrat Din 5--. Na odniki >Domoljubec plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitiščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Printajbina za male oglaševanje je plačuje naprej.

Mizarskega vajenca
sprejem takoj Andrej Dobnikar, Gora 1, p. Komenda.

Proda nova hiša z nekaj zemljistjem v posledni bližini mesta, pripravna za kakega obrtnika. Cena Din 15.000. Pojasnila pod št. 49 Krško. Proda se tudi nekaj gond, zadni vrt, njiva in vinograd v bližini Mokronoga. To zemljiste se proda tudi potom branilne kužnice obč. hran. Krško, ali kakršega drogega večjega denarnega zavoda. Poasnila isto pod gornjo šifro.

Hraničnik vseh vrst sprejem v popravilo. Jože Ambrož, Luhovče št. 35, p. Komenda.

Hranca vajenega vseh kmetičkih del, sprejem takoj, Tomačev Št. 24 pri Ljublj. .

Krojač, pomočnika sprejem takoj. Ivan Mohorič, krojač, Žužemberk.

Proda v dobrem stanju ohranjeni stružnici za Din 200--. Marjana Poljanec, Naklo 51.

Krojač, pomočnika in vajenca sprejem. Stefan Cencic, krojač, Kranj.

Čefer se takoj sprejme. Prednost imajo čevljariji. Grif & Komp., čevljarstvo, Novo mesto.

Hišo enoslanovanjsko z vrtom, prodam. Bizovik 115, p. Dol. Hrušica.

Nostanek les in drva za kurjavo kupujem skozi vse leto. Drago Hadl, Novo mesto.

Pričak ugodnega nakaupa, da se oblete, dobro in poscen, tudi staroznana tvrdika Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

V VSAKO HIŠO >DOMOLJUBA!

Vidne župnije Kmeitske posojilnice, Prve hravatske Stedionice in drugih zavodov, rabimo. Posredovalci izključeni. Ponudbe na >Domoljubec pod >Najboljši plačnik štev. 15.221.

Novo hišo z vrom, njivo in vinogradom pri fari Peter, prodam. Pripravno za obrinika ali vpokojence. 2 sobi, kuhinja, abramba, veža, spredaj delavnica, klet in hlev. V hiši elektrika in voda. Poizve se pri Pavliču, sedlar, Novo mesto.

VSE LETO

umate tabko

SLADKI MOŠT

ako ga konzervirate z NIPAKOMBINOM A/I.

NIPAKOMBIN A/I je enostavno, zanesljivo in neškodljivo sredstvo.

Navodila Vam daje

„RADIOSAN“, Zagreb
Dukljaninova ulica br. 1.

Vporaba dovoljena po ministrstvu narodnega zdravja in ročilno zdravila.

Ko je Gašper umrl, je se ved vprašal vodo, če so ji gospod župnik rekli kaj točilnega.

Ona: »O, seveda so. Rekli so, da je ranjki zdaj na boljem.«

Dekleča in gespodinje!

Radi velike zaloge in pomanjkanja prostorov predajamo vse brago za perilo in oblike dokler traja zalog.

Z 20% popustom

Na zalogi špecijelna zalogi oprem za neveste na pr.: platino, gradi, odelje, zastori, moreška trava, žima i. t. d. Izkoristite ugodno priliko!

F.I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

Na zalogi imamo **nove dalmatinske lige**, prvovalno ter **brinje** po najnižji ceni. **Sever & Komp., Ljubljana.**

Brzopartniki „GAMA“ domač proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovico ceneje izdeluje.

Ciril Podržaj, Id pri Ljubljani 10 letno jamstvo. Ceniki brezplačno.

Brinje novo oddaja po ugodni ceni Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonška cesta 8.

Hranil. vloge

prodaste najbolje potom moje oblastveno dovoljene piščane. — Takojšnja gotovina. — RUDOLF ZORN, Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10.

Grouinac knjižice

vrednostne papirje vnovčujejo po najboljši ceni in takočnem izplačaju. Izpostavljajo vse bančne, dežurne, kreditne in blagovne posete najkulantnejše

AL PLANINGER, trg. ag. bančnih poslov Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 33-10.

Vrednostne papirje vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10. Telefon 37-52.

Pozor!

Stivalni stroj skoraj novi Singer - Pfaff je telesa zelo poceni naprodaj edino pri **-PROMET-** (nasproti Križanske cerkve)

Suhe gobce, lancne scine in itzel kupuje **Sever & Komp., Ljubljana**

Progorni čuvaj je opazil nekoga moškega, ki je stal sredi tira: »Ah, ho, izgubite se prod, vi tam-vaš hip bo prvezil brzovlak.«

Mož se je začiljivo ozrl: »Oh, kako se pa bežite za ta svoj brzovlak.«

Med kupuje OROSLAV DOLENEC, Ljubljana, Wolfsova ulica 10.

Državna razredna loterija

Cenjene igralce obveščamo, da smo prejeli

srečke za 35. kolo

in se priporočamo za cenjena naročila.

Cene srečkam: celo Din 200--, polovica Din 100--, četrtnica Din 50--.

Slovenska banka d.d., Ljubljana
Krekov trg 10

Pooblaščena kolektura Držav. razredne loterije

>Domoljube stane 19 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredalštvo >Domoljuba, načrtnino, inserate in reklamacije pa oprava >Domoljuba. — Oglaši se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredujiva in oprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Petjak. — Urednik: Jože Kotiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Češ